

જીવવિજ્ઞાન

BIOLOGY

(314)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી

TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ –20

Max Marks – 20

સૂચના

- (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ગુણ તેની સામે આપેલા છે.
- (2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પૃષ્ઠ ઉપર આપનું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

પ્રશ્ન 1. આપેલ પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દોમાં લખો (2)

a) વિભેદકપ્રજનનબેતબક્કામાંસમજાવો. (જૂઓપ્રકરણ 1)

b) આપેલમાંતફાવતનોએકમુદોઆપો.

1) સમસૂત્રીતથા અર્ધસૂત્રી વિભાજન માં પ્રોફેઝની અવસ્થા (જૂઓપ્રકરણ -4)

2) અર્ધસૂત્રી વિભાજન એના ફેઝ -1 તથા સમસૂત્રી વિભાજન એના ફેઝની અવસ્થા

(જૂઓપ્રકરણ -4)

2) આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૪૦-૬૦ શબ્દોમાં લખો. (2)

a) મનુષ્યમાં મૂત્ર નિર્માણની પ્રક્રિયાનાં ત્રણતબક્કાછે. ટયુબયુલરસ્ટ્રાવ, અલ્ટ્રાફિલ્ટરેશન

(સૂક્ષ્મગાળણ) તથાપસંદગી પૂર્વક નું અવશોષ (જૂઓપ્રકરણ 14)

1) તેમનાઘટનાનાસાચાક્રમમાંગોઠવો.

2) મૂત્રાશય (કિડની) નાએભાગનુંનામઆપોજેમાંઆપ્રત્યેકતબક્કાનીપ્રક્રિયાથાયછે.

b) જ્યારે કોષને આઇસોટોનિકદ્રાવણમાંમૂકવામાંઆવેછે ત્યારે તે સ્થિર શા માટેરહે છે?

જોતેજકોષનેહાઇપોટોનીકદ્રાવણમાંમૂકવામાંઆવેતોશુંઅસરથશે? (જૂઓપ્રકરણ 14)

3) આપેલપ્રશ્નોમાંથીકોઈપણએકપ્રશ્નનોઉત્તરઆશરે૪૦-૬૦શબ્દોમાંલખો. (2)

a) ૧) બેવ્યક્તિઓમોહનનામનાબાળકનાપિતાહોવાનોદાવોકરીરહ્યાહતા.

ર) તેમનેવાસ્તવિકપિતાહોવાનીઓળખકરવામાટેનીએકનિર્ણાયકઉપાયસૂચવોતથાપ્રક્રિયામાંજરૂરીPCR માટેDNA નાંએકટુકડાંનીપ્રતિકૃતિબનાવવામાટેએકજરૂરીઉત્સેચક (એનઝાઈમ) નુંનામઆપો.

3) એકખેડૂતદ્રાન્સજેનીકકપાસઉગાડેછે. તેસામાન્યકપાસનીસરખામણીમાંકઈરીતેઅલગછે? (જૂઓપ્રકરણ -24)

b) 1) તમેદાળતથારોટલીભોજનમાંલીધું. પાચનતંત્રનાકયાંભાગમાંતેનુંપાચનશરૂથશેતથાપૂર્ણથશે?

2) અંતિમઉપજનુંનામપણજણાવો (જૂઓપ્રકરણ 13)

4. આપેલાપ્રશ્નોમાંથીગમેતેએકપ્રશ્નનોઉત્તરઆશરે૧૦૦-૧૫૦શબ્દોમાંલખો. (૪)

1) સલાઈડિગફિલામેન્ટથિયરીઅનુસારખેચાચેલસ્નાયુ (સ્ટ્રીએટેડમસલ્સ) નાંસંકોચનમાંપાતળાતથાજાડાસ્નાયુઓનીભૂમિકાસમજાવો.(જૂઓપ્રકરણ 16)

2) શુંવનસ્પતિનીદેરેકપેશીઓમાંનાઈટ્રોજનજરૂરીહોયછે? (જૂઓપ્રકરણ 9)

b) 1) તેપર્યાવરણમાંક્યાંહોયછે? તથાવનસ્પતિદ્વારાતેક્યાંઆયનિકસ્વરૂપમાંગ્રહણકરવામાંઆવેછે? (જૂઓપ્રકરણ 9)

2) કોઈપણપાંચજૈવઅણુઓનોઉલ્લેખકરોકેજેનેતેનાઈટ્રોજનનોઉપયોગકરીનેસંશ્લેષણકરેછે. (જૂઓપ્રકરણ 10)

5) આપેલાપ્રશ્નોમાંથીગમેતેએકપ્રશ્નનોઉત્તરઆશરે૧૦૦-૧૫૦શબ્દોમાંલખો.

a) 1) દિલ્હીમાંશિયાળામાંતાપમાન 5° c સુધીજાયછેજ્યારેઉનાળામાં 45° c સુધીજાયછે. પરંતુઆપણાશરીરનુંતાપમાન 37°c જરહેછે.આકઈરીતેશક્યબનેછે?

2) ઉપરોક્ત ઉદાહરણ નો ઉપયોગ કરીને એક -બે વાક્યમાં સામ્યતાનીધારણા વ્યાખ્યાયિત કરો.

(જૂઓપ્રકરણ -18)

b) 1) લેગફેઝ, લોગ ફેઝ તથા સ્થિર ફેઝને દર્શાવવા માટે છોડનો સિગ્મોઈડ વૃદ્ધિવક્ર દોરો. આ ત્રણે ફેઝ દરમિયાન છોડમાં થતાંફેરફારો નું વર્ણન કરો. (જૂઓપ્રકરણ 20)

2) અમુક ઘઉં ચોખાની વિવિધ જાતોને નીચે તાપમાને સમાન ફલિત થવા માટે રાખવામાં આવેછે. આ પ્રક્રિયાને વ્યાખ્યાયિત કરો. (જૂઓપ્રકરણ 20)

6) આપેલપ્રોજેક્ટમાંથીગમેતેએકપ્રોજેક્ટતૈયારકરો. (6)

a) તમારીપસંદગીનાંદસછોડલો. તેને સાવચેતી પૂર્વક ઉખાડો. ધ્યાન રાખો કે ઉખાડતા સમયે તેના મૂળ તૂટીન જાય. આ છોડને સમાચાર પત્રોની વચ્ચે મૂકીને સૂકવો, તમારાવડિલો શિક્ષકો/ શિક્ષિકાઓ કે માળીને તે છોડના સામાન્ય નામ જણાવો . તથા નીચે આપેલ પધ્ધતિ અનુસાર તેનું વર્ણન કરો.

1) સામાન્યનામ (સ્થાનિક/હિન્દી)

2) વૈજ્ઞાનિકનામ

3) વર્ણન

- 4) મૂળ
- 5) ડાળી
- 6) પર્ણો
- 7) પુષ્પક્રમ
- 8) પુષ્પ
- 9) ફળ
- 10) બીજ
- 11) આવાસ
- 12) અનુકુલન
- 13) ઉપયોગ (જોકોઈહોયતો)
- 14) જ્યારે ઋતુબદલાય ત્યારે
- 15) સંગ્રહસ્થાન
- 16) ક્યાંમહિનામાંજોવામળે
- 17) કોઈઅન્યખાસવિશેષતા.

આપેલા ભાગોનાવર્ણનમાટેતમેતમારુંપુસ્તક,વનસ્પતિશાસ્ત્રનુંપુસ્તકઅથવાઈન્ટરનેટનોઉપયોગકરીશકો.

b) તમારામાતાપિતાઅથવાતમારાસહોદરો માંથી ગમે તે એકનો તથા તમારો ફોટોગ્રાફ લો

(અથવા છબી બનાવો કે નામ લખો) . તેને એકબીજાની નજીક ચોટાડો. પ્રત્યેક ફોટોગ્રાફ નીચે નિમ્નલિખિત જાણકારી લખો.

	વારસાગત લક્ષણ	માતા/પિતા/ભાઈ/બહેન	આપ પોતે
1)	શું જીભ વાળી શકો છો?		
2)	શું અંગુઠો પાછળની તરફ વાળી શકો છો?		
3)	કાનની બૂટ જોડાયેલી છે કે છૂટી છે.		

આપેલા વિષયો નું વર્ણન કરો.

1) આનુવંશિકતાશું છે? તેનો અર્થ શું છે?

2)વંશ વળી ચાર્ટ બનાવો તથા આપના અને આપના સહોદરોમાં જો કોઈ વારસાગત લક્ષણનો અભ્યાસ કર્યો હોય તો જણાવો.

3) તમારામાં આ જનીન તમારા પિતામાંથી આવ્યું છે કે માતામાંથી? તેની સાબિતી આપતું એક વાક્ય લખો.

	રોગનું નામ	રોગીનું નામ (દવાખાનામાંથી રોગપરથીમેળવો)	ઉમર	લક્ષણ	કારક જીવ	સંક્રમણ સ્થાન
1.						
2.						

ઈતિહાસ (315)

HISTORY

(315)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી

TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ -20

Max Marks - 20

સૂચના

- (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ગુણ તેની સામે આપેલા છે.
- (2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પૃષ્ઠ ઉપર આપનું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

- 1) આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 46-50 શબ્દોમાં લખો. (2)
- a) અશોક ના સામ્રાજ્ય ના દ્રઢીકરણ માં ધમ્મા ની ભૂમિકા ચકાસો. (જૂઓ પ્રકરણ -5)
- b) ઈ.સ. 750-1000 વચ્ચે ત્રણ મહાસત્તાઓ વચ્ચે સંઘર્ષ નાં કારણો નો ઉલ્લેખ કરો. (જૂઓ પ્રકરણ.8)
- 2) આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40-50 શબ્દોમાં લખો. (2)
- a) સંપત્તિ નું વૈશ્વિક સ્તરે સમાન વિતરણ શા માટે મહત્વ પૂર્ણ છે ? કારણો નું વિશ્લેષણ કરો. (જૂઓ પ્રકરણ -26)
- b) પ્રારંભિક સામ્રાજ્ય નું સુવિકસિત રાજ્ય પ્રણાલી માં કઈ રીતે પરિવર્તન થયું? કારણો ચકાસો. (જૂઓ પ્રકરણ -29A)
- 3) આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40-50 શબ્દોમાં લખો. (2)
- a) સમાજવાદી વ્યવસ્થા મૂડીવાદી વ્યવસ્થા નો સૌથી મોટો વિરોધી છે. આ વિધાન પર ટિપ્પણી કરો.(જૂઓ પ્રકરણ -27)
- b) પાર્શ્વ મુઘલ શાસકો નાં સમય માં મુઘલ સામ્રાજ્ય નું પતન થઈ ગયું હતું. પરંતુ આ પતન નાં બીજ જહાંગીર અને શાહજહાં નાં સમયે જ રોપી દેવામાં આવ્યા હતા.તમારામત અનુસાર પાર્શ્વ મુઘલ શાસકોએ મુઘલ સામ્રાજ્ય ના પતન ને આગળ વધારવા માં કઈ રીતે મદદ કરી? (જૂઓ પ્રકરણ -15)
- 4) આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 100-150શબ્દોમાં લખો. (4)
- a) પૂર્વ પાષાણ યુગ તથા ઉત્તર પાષાણ યુગ ના હથિયારો માં નો તફાવત જણાવો. (જૂઓ પ્રકરણ -2)
- b) ભારતીય ઉદ્યોગો પર બ્રિટીશ આર્થિક નીતિ ની અસરો નું વર્ણન કરો. (જૂઓ પ્રકરણ -17)
- 5) આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 100-150શબ્દોમાં લખો. (4)
- a) ક્ષેત્રીય રાજ્યો તથા દિલ્હી સલ્તનત વચ્ચે ના સંબંધો ચકાસો. (જૂઓ પ્રકરણ 11)
- b) યુરોપ માં ૨૦મી સદી દરમિયાન શહેરીકરણ ને પ્રોત્સાહન આપનારા કારણો નું ઉદાહરણ સાથે વર્ણન કરો. (જૂઓ પ્રકરણ 22)
- 6) આપેલા પ્રોજેક્ટ માંથી ગમે તે એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો. (6)
- a) બ્રિટિશ શાસનકાળ તથા વર્તમાન સમય માં ખેડૂતો ની સ્થિતિ ની સરખામણી કરો.શુખેડૂતો ની પરિસ્થિતિ સમાન છે કે કોઈ ફેરફાર આવ્યો છે? તેમની પરિસ્થિતિમાં સુધારો લાવવા માટે આપ કયાં ઉપાયો નું સૂચન કરો છો? (જૂઓ પ્રકરણ -13)
- b) પ્રાચીન ઇતિહાસકારો દ્વારા ઉપયોગમાં લેવામાં આવતા વિવિધ પ્રકારના સ્ત્રોત સામગ્રી ની યાદી તૈયાર કરો. (જૂઓ પ્રકરણ -1)

नं०	पुरातत्व स्रोत	साहित्यीक स्रोत	विदेशी लेखन
1			
2			
3			
4			
5			

ભૂગોળ
Geography
(316)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી

TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ -20

Max Marks - 20

સૂચના

- (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ગુણ તેની સામે આપેલા છે.
- (2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પૃષ્ઠ ઉપર આપનું નામ ,અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક નો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

[02]

- a) હવામાન ની ખરાબી મા મનુષ્ય એક મુખ્ય ભૂમિકા ભજવે છે. તમારા મતે આ પક્ષે કોઈ પણ બે તર્ક જણાવો. (જુઓ પ્રકરણ 2)
- b) આપના ક્ષેત્ર માં જોવા મળતા કોઈ પણ બે ભૂમિ વિસ્તાર ની ઓળખ કરો પ્રત્યેક ભૂ આકૃતિ ના નિર્માણ માટે જવાબદાર કોઈ એક કારણ જણાવો.(જુઓ પ્રકરણ 7)

પ્રશ્ન 2 આપેલા પ્રશ્નો માથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દો મા લખો.(૨)

- a) વાતાવરણ માં પાણીની વરાળ ની ગેરહાજરી માં પૃથ્વી ની સપાટી પર કયા પ્રકાર ની ઘટના ઓ ઘટવાની સંભાવનાં છે? કોઈ પણ બે મુદ્દા ઓ લખો. (જુઓ પ્રકરણ 9)
- b) જો આપના વિસ્તાર માં હવાના દબાણ ની રેખાઓ નજીક નજીક હોય તો તમે કયા પ્રકાર ના ઋતુ ફેરફાર નો અનુભવ કરશો તથા કેમ?(જુઓ પ્રકરણ11)

પ્રશ્ન 3. આપેલા પ્રશ્નો માથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40 -60 શબ્દો મા આપો.(2)

- a) વિષુવવૃત્તતીય પ્રદેશ થી ધ્રુવ પ્રદેશ તરફ આગળ વધતા વરસાદ ની વહેંચણી નું પ્રમાણ ઘટતું જોવા મળે છે ,ગમે તે બે મુદ્દા ઓના આધારે વાક્ય ને સિદ્ધ કરો .
- b) આપના ઘર મા ઉપલબ્ધ સજીવોના આધારે એક આહાર જાળ બનાવો આ આહાર જાળ સાથે આપ કઈ રીતે જોડાયેલા છો? (જુઓ પ્રકરણ 14)

પ્રશ્ન 4. આપેલા પ્રશ્નો માથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 100-150 શબ્દો માં લખો. (4)

- a) પાછલા બે વર્ષો મા ભારત માં આવેલી કોઈ પણ બે કુદરતી આફતો ની ઓળખ કરો.અને તે ઘટવા માટે ના કારણો જણાવો આ આફતો ના નિયંત્રણ માટે ના બે ઉપાયો સૂચાવો. (જુઓ પ્રકરણ 18)
- b) ભારત માં મત્સ્ય ઉદ્યોગ માટે ઉપસ્થિત પરિસ્થિતિ ઓ તેના વિકાસ ના વિશાળ અવસર નું નિર્માણ કરે છે “કોઈ પણ ચાર તર્ક આપીને આ વિધાન ની પુષ્ટિ કરો. (જુઓ પ્રકરણ 19)

પ્રશ્ન 5. આપેલા પ્રશ્નો માથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 100-150 શબ્દો મા લખો. (4)

- a) આપના વિસ્તાર માં દીવાલો તથા છત બનાવવા માટે કયા પ્રકાર ની સામગ્રી નો ઉપયોગ થાય છે તેને ઓળખો. (જુઓ પ્રકરણ 29)
- b) “ સ્થાનિક સંસાધનો નો ઉપયોગ એ આર્થિક રૂપે વિચાર ભર્યો છે. આ વિધાન ને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (જુઓ પ્રકરણ 30_A)

પ્રશ્ન 6. આપેલા બે પ્રોજેક્ટ માથી એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો. (6)

a) તમારા વિસ્તાર મા ઉપલબ્ધ પરિવહન ના સાધનો નીએક યાદી બનાવો. હવે આપના પરિવાર ના કે આસપાસ ના વડીલો સાથે ચર્ચા કરી એ બાબત જાણો કે તેઓ પરિવહન માટે કયા કયા પ્રકાર ના સાધનો નો ઉપયોગ કરતા હતા ? ચર્ચા ના અંતે મળેલા પરિણામો ના આધારે તમારા વિસ્તાર માં પરિવહન ના સાધનો ના બદલાતા સ્વરૂપ પર એક રિપોર્ટ લખો. (જુઓ પ્રકરણ 25)

b) આપેલ કોષ્ટક ના આધારે ઓછા માં ઓછું 10 પરિવારો નો સર્વે કરો કે તેઓ સંચાર માટે કયા સાધનો નો ઉપયોગ કરે છે

સંચાર ની સંખ્યા

પરિવાર સંખ્યા	પોસ્ટ ઓફીસ	ટેલીફોન	મોબાઇલ	રેડિયો	ટી.વી	ઉપલબ્ધ સુવિધાઓ				
						સિનેમા	સમાચાર પત્ર	ઇમેઇલ	અન્ય	
1.										
2.										

તે પણ જાણવા નો પ્રયત્ન કરો કે આ સાધનોનો ઉપયોગ તેઓ લગભગ ક્યારથી શરૂ કર્યો . તેના આધારે સંચાર ના સાધનોની પ્રાપ્યતા તથા તેના બદલાતા સ્વરૂપ પર એક રીપોર્ટ તૈયાર કરો.(જુઓ પ્રકરણ 25)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ -20
Max Marks - 20

સૂચના

- (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ગુણ તેની સામે આપેલા છે.
- (2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પૃષ્ઠ ઉપર આપનું નામ ,અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

- પ્રશ્ન.1 નીચે આપેલા પ્રશ્નો માથી કોઈ પણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દો માં આપો. (2)
- (a) વૈશ્વિક અર્થતંત્ર માં ભારત એક વિકાસશીલ અર્થવ્યવસ્થા ના સ્વરૂપે ઓળખાય છે . આપણી અર્થ વ્યવસ્થા ને વિકસિત અર્થ વ્યવસ્થા બનાવવા માટેના અસરકારક ઉપાયો જણાવો . (જુઓ પાઠ 1)
- (b) આઝાદી પછી ગરીબી , બેરોજગારી , આર્થિક વૃદ્ધિ , આત્મનિર્ભરતા , વગેરે સબંધિત સમસ્યા ને ઉકેલવા માટે ઔદ્યોગિકરણ ની વ્યૂહરચના અમલમાં મૂકવામાં આવી હતી , આ કથન ના આધારે આયોજન ના સમયગાળા દામિયાન આ સમસ્યાઓને ઉકેલવા માટેની ચાર વ્યૂહરચના ઓ જણાવો. (જુઓ પાઠ 2)
- પ્રશ્ન.2 નીચે આપેલા પ્રશ્નો માથી કોઈ પણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દો માં આપો. (2)
- (a) પ્રાથમિક માહિતી એ છે કે જે તપાસકર્તા દ્વારા ચોક્કસ પૂછપરછ અથવા અભ્યાસ માટે એકત્રિત કરવામાં આવે છે. તમે જાણો છો કે પ્રાથમિક માહિતી એકત્રિત કરવાની ઘણી રીતો છે .ઉપરોક્ત કથન ને આધારે માહિતી એકત્રિત કરવાની પદ્ધતિઓની સૂચિ બનાવો અને તેમાથી કોઈપણ એક સમજાવો . (જુઓ પાઠ 6)
- (b) ગણિત માં 60 વિદ્યાર્થીઓના 100 માથી મેળવેલ ગુણ નીચે મુજબ છે.
55,26,95,31,07,78,92,62,52,56,15,63,25,36,54,44,47,27,72,16,13,5,80,86,07,51,
48,24,56,70,19,61,17,16,36,34,42,34,35,35,85,36,81,75,04,24,30 દરેક વર્ગ ની લંબાઈ 10 હોય તેવું જૂથ આવૃત્તિ વિતરણ તૈયાર કરો . (જુઓ પાઠ 6)
- પ્રશ્ન.3 નીચે આપેલા પ્રશ્નો માથી કોઈ પણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દો માં આપો. (2)
- a) આપના દેશમાં ગરીબી અને બેરોજગારી દૂર કરવામાટે સરકાર દ્વારા 21 મી સદી ની શરૂઆત માં શરૂ કરવામાં આવેલ અસરકારક કાર્યક્રમો અને નીતી ઓનું સંક્ષિપ્ત વર્ણન કરો . (જુઓ પાઠ 4)
- b) “ સંસાધનો ના વધુ પદત્યા ઉપયોગે સતત વિકાસ ની વિભાવના ને જન્મ આપ્યો છે.” ઉપરોક્ત વિધાન ઉદાહરણ સહીત સમજાવો . (જુઓ પાઠ 3)

પ્રશ્ન.4 નીચે આપેલા પ્રશ્નો માથી કોઈ પણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 100-150 શબ્દો માં આપો.

સંખ્યાત્મક / આંકડાકીય પ્રશ્નો માટે શબ્દો ની મર્યાદા લાગુ પડતી નથી . (4)

a) નીચે આપેલ માહિતી ના આધારે આવર્તન બહુકોણ ની રચના કરો .,

ગુણ	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	50-60
વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા	3	10	15	20	12	8	5

ધારોકે તમે એક સહશિક્ષણ વાળી ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં ધોરણ 12 ના વિદ્યાર્થી છો .તમે શાળાના ડિસ્પ્લે બોર્ડ માટે વિજ્ઞાન , આર્ટ્સ , અને કોમર્સ માથી બોર્ડ ની પરિક્ષાર્થીની માહિતી મેળવશો. ઉત્તર થયેલ વિદ્યાર્થીઓની સારણી / કોષ્ટક બનાવવાનું કાર્ય તમને સોંપેલ છે.

કોષ્ટક બનાવતી વખતે કઈ કઈ બાબતો ધ્યાન માં રાખશો તેની યાદી બનાવો તેમજ ઉદાહરણ માટેનું કોષ્ટક પણ તૈયાર કરો . (જુઓ પાઠ 7)

પ્રશ્ન.5 નીચે આપેલા પ્રશ્નો માથી કોઈ પણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 100-150 શબ્દો માં આપો.

સંખ્યાત્મક / આંકડાકીય પ્રશ્નો માટે શબ્દો ની મર્યાદા લાગુ પડતી નથી . (4)

a) “ તમામ માઈક્રોનોમિક્સ અભયાસો મેક્રોઈકોનોમિક્સ ચાલો ને વધુ સારી રીતે સમજવામાં અને વિશ્લેષણ માં મદદ કરી શકે છે. બે શાખાઓનો અભ્યાસ એક રીતે અથવા બીજી રીતે અલગ પડે છે જે અર્થશાસ્ત્ર ના ખ્યાલ ને સમજવા માટે એક મહત્વપૂર્ણ આધાર પણ પૂરો પાડે છે “ વિધાન ના આધારે નીચેના ખ્યાલ ને સમજાવો .

i) યોગ્ય ચિત્ર સાથે સૂક્ષ્મ અને મેક્રોઈકોનોમિક્સ ની પરસ્પર નિર્ભરતા

ii) સૂક્ષ્મ અને મેક્રોઈકોનોમિક્સ નું મહત્વ (જુઓ પાઠ 12)

b) રાજ પાંડે તેની આવક નો અમુક ભાગ સફરજન અને નારંગી ખરીદવામાં વાપરે છે . તે સમાન સ્તર નો સંતોષ પ્રાપ્ત કરવા માટે સફરજન અને નારંગી ના વિવિધ સંયોજનો ખરીદે છે . સફરજન અને નારંગીની કિંમત તેને ખબર છે. કુલ રકમ અને કિંમત અનુસાર ડળોના વિવિધ સંયોજનો ખરીદવાનું તે તાર્કિક રીતે નક્કી કરે છે. ઉપરોક્ત માહિતી ને આધારે નીચેની બાબતો સમજાવો.

પ્રશ્ન.6 નીચે આપેલા પ્રોજેક્ટ માથી કોઈ પણ એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો . (6)

a) તમારા વિસ્તાર માં કોઈપણ એક ઉત્પાદન એકમ ની મુલાકાત લો. એકમ ની ઉત્પાદન પ્રક્રિયા સંબંધિત માહિતી એકત્રીત કરો “ વળતર પર કામ કરો “ પર પ્રોજેક્ટ કાર્ય તૈયાર કરો જે ઉત્પાદનનો એક મહત્વપૂર્ણ ઘટકો માથી એક બનાવે છે . પ્રોજેક્ટ માં પરિબલ ના પરિણામ સાથે નીચેના વિષયો નો સમાવેશ કરો.

→ ઉપયોગ કરવા માટેના ઉત્પાદન ના પરિબલ

→ પરીવર્તનશીલ પરિબલો

→ નિશ્ચિત પરિબલો

→ કુલ / સરેરાશ / સીમાંત ઉત્પાદકતા

→ ચલ પ્રમાણ અને ઉત્પાદન ના તબક્કા ના કાયદા ની ગ્રાફ ધ્વારા રજૂઆત

→ માલસામાન અને સેવાઓના ઉત્પાદન માટે ઉત્પાદક દ્વારા પ્રાધાન્ય આપવાનો તબક્કો પ્રોજેક્ટ પૂર્ણ થયા પછી વધુ સારી રીતે સમજવા માટે પ્રોજેક્ટ પર આધારિત પાંચ પ્રશ્નો તૈયાર કરો.
(જુઓ પાઠ 17)

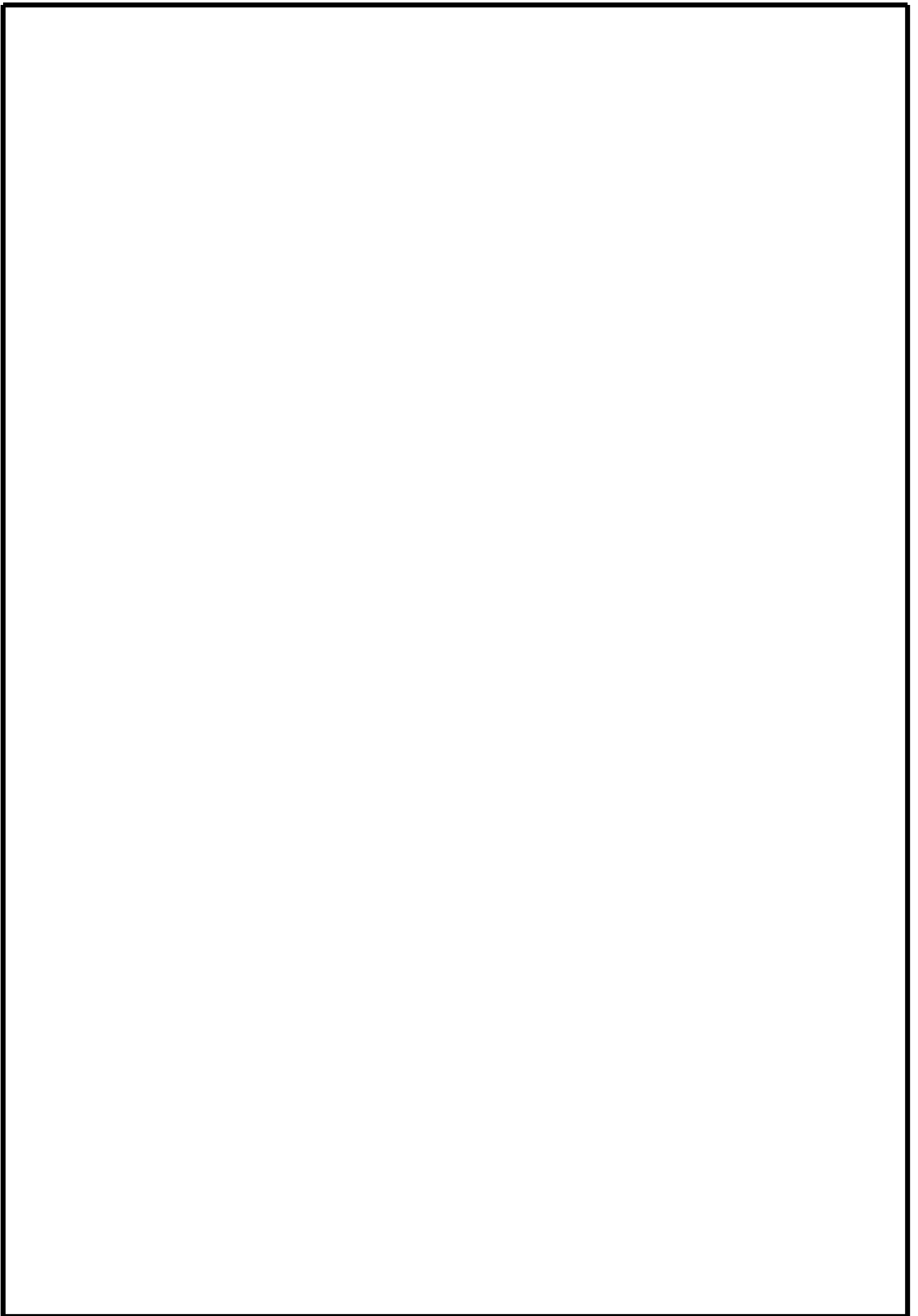
b) બજાર માં માલની કિંમતો બજારના વિવિધ સ્વરૂપો , તેની રચનાઓ આલેખ ના આધારે નક્કી કરવામાં આવે છે. મુખ્ય વિષયો જે તમે પ્રોજેક્ટ માં આવરી શકો છો તે નીચે મુજબ છે.

→ બજાર ના લક્ષણો સાથે પ્રકાર

→ સંપૂર્ણ સ્પર્ધા અને ભાવ નિર્ધારણ

→ વસ્તુઓના ન્યૂનતમ ભાવ અને કોમોડિટીઝ ના ટેકાના ભાવોના નિર્ધારણ માં અરજી .

પ્રોજેક્ટ પૂર્ણ થયા પછી વધુ સારી રીતે સમજવા માટે પ્રોજેક્ટ પર આધારિત પાંચ પ્રશ્નો તૈયાર કરો .
(જુઓ પાઠ 23)

નામાના મૂળતત્વો

Accountancy

(320)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ -20

Max Marks - 20

સૂચના

- (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ગુણ તેની સામે આપેલા છે.
- (2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પૃષ્ઠ ઉપર આપનું નામ ,અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

પ્રશ્ન 1 . નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નોનો ઉત્તર આશરે 40 60 શબ્દમાં આપો.

2

- a) ખર્ચની બાબતોને મૂડી ખર્ચ મહેસુલ ખર્ચ અને વિલંબિત મહેસુલી ખર્ચમાં વર્ગીકરણ કરો.
 - i) પ્લાન્ટ અને મશીનરીની ખરીદી પર ખર્ચ કરેલ રકમ
 - ii) બિલ્ડીંગ ની સમારકામ પર કરેલ ખર્ચ
 - iii) બજારમાં નવી પ્રોડક્ટ મૂકવા માટે સંશોધન અને વિકાસ પર કરેલ વધુ ખર્ચ
 - iv) પગારની ચુકવણી. જુઓ પાઠ 31
- b) એક્સેલમાં ટેક્સ્ટ મેનેજ કરવાની પ્રક્રિયા સમજાવો. જુઓ પાઠ 35

પ્રશ્ન 2 નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નોનો ઉત્તર આશરે 40 60 શબ્દોમાં આપો. 2

- a) સંપાદનો નો ખ્યાલ જણાવે છે કે જ્યારે માલ અથવા સેવાઓ વાસ્તવમાં વહેંચવામાં આવે છે ત્યારે આવકની પ્રાપ્તિ થાય છે એક વર્ષ માટે આવકની સાચી રકમની ગણતરી કરવા માટેના બે ઉદાહરણો જણાવો. (જુઓ પાઠ 2)
- b) એક વ્યવસાયિક એકમની મુલાકાત લો ત્યાંના એકાઉન્ટન્ટ સાથે વાતચીત કરી તેઓ પાસેથી નીચેના વ્યવહારોની નોંધ નામાના ચોપડામાં તૈયાર કરતી વખતે કેવી રીતે કરશે?
 - i) સ્ટોક નું મૂલ્યાંકન
 - ii) તેઓ કેટલા સમયાંતરે તેમની ખાતાવહી બંધ કરે છે?

iii) છેલ્લા ત્રણ વર્ષમાં તેમણે ઘસારો ગણવા માટે કઈ પદ્ધતિ નો ઉપયોગ કર્યો છે?

વિશ્લેષણ કરી અને નિષ્કર્ષ કાઢો કે શું કેટલાક હિસાબી ખ્યાલો ને અનુસરે છે કે નહીં? જો હા તો તે હિસાબી ખ્યાલો હિસાબી પ્રણાલીઓના નામ જણાવો. (જુઓ પાઠ 3)

પ્રશ્ન 3. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દમાં આપો 2

a) રાધિકા ટ્રેડર્સ નીચેની વિગતો પરથી 30 જૂન 2020 ના રોજ નો બેંક સિલકમેન તૈયાર કરો

1. રોકડમેન મુજબની બાકી રૂપિયા 35,750

2. રૂપિયા ૨૫૦ ક્રેડિટ કાર્ડના ચાર્જના બેંકે ઉધારેલ જે રોકડમેનમાં નોંધેલ નથી

3. રૂપિયા 7,550 ના ચેક બેંકમાં જમા કરાવ્યા પરંતુ બેંકે વસૂલ કરેલ નથી.

4. બેંકે પાસબુક માં રૂપિયા 3500 નકારાયેલ વટાવેલ હૂંડીના ઉધારેલ છે (જુઓ પાઠ 10)

b) એક મહિના ની તમારી આવક અને જાવક ની નોંધ કરો તેના આધારે રોકડમેન તૈયાર કરો. (જુઓ પાઠ 7)

પ્રશ્ન 4. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 100-150 શબ્દોમાં આપો 4

a) અનન્યાની નીચે મુજબની હિન્દી મળી તેને યોગ્ય બિલબુક માં નોંધી અને ખાતાવહી માં ખતવણી કરો 2020

i) જાન્યુઆરી 1 રીમા પર ત્રણ મહિનાની હૂંડી તૈયાર કરી જેણે સ્વીકારીને પરત કરી હૂંડીની રકમ 10,000 છે.

ii) જાન્યુઆરી 10 સુકન્યા પર રૂપિયા 5000 બે મહિનાની હૂંડી તૈયાર કરી છે તે દિવસે સ્વીકારી હૂંડી પંજાબ નેશનલ બેંકમાં ચૂકવવા પાત્ર છે.

iii) જાન્યુઆરીબાદ 10,250 ના દેવાની સંપૂર્ણ પતાવટમા હરીકુમારની તરફેણમાં રીમાએ હૂંડી સ્વીકારી (જુઓ પાઠ 11)

b) કાયુ સરવૈયો એ હિસાબોની ચોકસાઈ દર્શાવતો નિર્ણાયક પુરાવો નથી કથન / વિધાનની પુષ્ટિકરો. જો કાયુસરવૈયું ન મળે તો હિસાબની શું કરવું જોઈએ? (જુઓ પાઠ 9)

પ્રશ્ન 5. નીચે આપેલા પ્રશ્નો માંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 100-150 શબ્દમાં આપો

a) ઘસારો ગણવાની બે પદ્ધતિઓ વિશે જણાવો તેના ફાયદામર્યાદા ઓ જણાવો. તમારા માતા-પિતા દર મહિને તેમની આવકમાંથી અમુક નિશ્ચિત રકમની બચત કરે છે કે જેથી ભવિષ્યમાં આવતા જાણે કે અજાણ્યા ખર્ચ જવાબદારીઓ પૂરી કરી શકાય છેલ્લા ત્રણ મહિનાની બચતની યાદી કારણ સાથે બનાવો તેમજ તેનામાં જ છે કે જોગવાઈ તે અલગ કરો. (જુઓ પાઠ 14 અને 15)

b) કંપની એ રૂપિયા ખજાનો એક એવા 9% ના 3000 ડિબેન્ચર 10% વટાવે બહાર પાડ્યા શેના નાણા પાંચસરખા વાર્ષિક હપ્તામાં પરત કરવામાં આવશે દર વર્ષે ડિબેન્ચરના વટાવની રકમની ગણતરી કરો તેમજ ડિબેન્ચર બહાર પાડવાના નુકસાનનું ખાતું તૈયાર કરો. (જુઓપાઠ 30)

પ્રશ્ન 6. નીચે આપેલ પ્રોજેક્ટ માંથી કોઈ એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો.

6

a) કોઈ કંપનીના શેરધારક સાથે ચર્ચા કરો અથવા કોઈપણ કંપનીનો વાર્ષિક અહેવાલ શોધવા માટે સર્વેકરો નીચેની વિગતો જણાવો.

1. કંપનીનુંનામ

2. મૂડીનીરકમજણાવો

a) અધિકૃતમુળી

b) બહારપાડેલીમૂડી

c) મંગાવેલીમૂડી

d) વસૂલ નહીં આવેલી મૂડી

e) અનામતમૂડી

વિશ્લેષણ કરેલ કંપનીના વાર્ષિક અહેવાલની મદદથી ઉપરોક્ત બાબતો જણાવો તેમજ ખાનગી કંપની અને જાહેર કંપની વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.

b) એક ભાગીદારી પેઢીના ભાગીદારો સાથે ચર્ચા કરો અને ભાગીદારીની વિશિષ્ટતાઓ જણાવો તેમની સાથે એ પણ ચર્ચા કરો કે તેમની વચ્ચે ભાગીદારી કરાર થયો છે અને જો ભાગીદારી કરાર ન કર્યો હોય તો શું થાય? (જુઓપાઠ 22)

ગૃહ વિજ્ઞાન

Home Science

(321)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી

TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ -20

Max Marks - 20

સૂચના

- (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ગુણ તેની સામે આપેલા છે.
- (2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પૃષ્ઠ ઉપર આપનું નામ ,અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

પ્રશ્ન -૧ નીચે આપેલ પ્રશ્નો માંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર લગભગ ૪૦-૬૦ શબ્દોમાં આપો. (2)

(a) તમારા મત મુજબ ગૃહ વિજ્ઞાન કેવી રીતે ગુણવત્તા પૂર્ણ જીવન જીવવાની કળા અને વિજ્ઞાન વિકસાવે છે.(જુઓ પાઠ 1)

(b) કુટુંબ સાથે રહેવાના તમારા અનુભવો ના આધારે કુટુંબ ના કોઈ પણ ચાર કાર્યો ની યાદી બનાવો કે જેનાથી તમને જીવન માં ફાયદો થયો હોય.(જુઓ પાઠ 3)

પ્રશ્ન -2 નીચે આપેલ પ્રશ્નો માંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર લગભગ ૪૦-૬૦ શબ્દોમાં આપો. (2)

(a) 0-5 વર્ષ ના બાળકો ની વૃદ્ધિ અને વિકાસ ના કોઈપણ ચાર સિદ્ધાંતો ની યાદી બનાવો.

(જુઓ પાઠ 18)

(b) “ વિકાસ મા માઈલ સ્ટોન “ શબ્દ દ્વારા તમે શું સમજો છો? 0-5 વર્ષ ની ઉંમર ધરાવતા બાળકો સંબંધિત બે ઉદાહરણ આપો.(જુઓ પાઠ 18)

પ્રશ્ન -3 નીચે આપેલ પ્રશ્નો માંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર લગભગ ૪૦-૬૦ શબ્દોમાં આપો. (2)

(a) કોઈ પણ હોટલ માં આરામ થી રહેવા માટે તમે ત્યાંની હાઉસ કીપિંગ પાસે થી કઈ સારી ચાર સેવાઓ ની આશા રાખશો? (જુઓ પાઠ 28A)

(b) ભરત કામ એ સોય અને દોરા દ્વારા બનેલી પેઈન્ટિંગ છે.વિસ્તાર પૂર્વક સમજાવો. (જુઓ પાઠ 28B)

પ્રશ્ન - 4 નીચે આપેલ પ્રશ્નો માંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર લગભગ 100-150 શબ્દોમાં આપો. (4)

(a) સંસાધનો આપણી જરૂરિયાતો ને સંતોષવા અને લક્ષ્યો સુધી પહોંચવા માટે નું માધ્યમ છે . ઉદાહરણ ની મદદ થી સમજાવો બે વ્યક્તિગત સંસાધનો અને બે કૌટુંબિક સંસાધનો ની યાદી બનાવો કે જે તમને તમારા લક્ષ્ય સુધી પહોંચવા મા મદદ કરે .(જુઓ પાઠ 11)

(b) સમય વ્યવસ્થાપન વ્યાખ્યાયિત કરો.એક આખા દિવસ માટે નો તમારી સમય યોજના (ટાઈમ પ્લાન)બનાવો . તે તમને તમારી ઊર્જા બચાવવા માટે કેવી રીતે મદદ કરશે? (જુઓ પાઠ 11)

પ્રશ્ન -5 નીચે આપેલ પ્રશ્નો માંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર લગભગ 100-150 શબ્દોમાં આપો. (4)

(a) અલગ અલગ વસ્ત્રો દેખાવ,લાક્ષણિકતાઓ, અને તેમની સંભાળ માં અલગ અલગ હોય છે ? તમારો ઉત્તર અલગ અલગ ચાર પ્રકાર ના વસ્ત્રો ના ઉદાહરણ ની મદદ થી સમજાવો?

(જુઓ પાઠ 23)

(b) “ યાર્ન (સૂતર)નું નિર્માણ વસ્ત્ર ની ગુણવત્તા ને અસર કરી શકે છે. સૂતર ના પ્રકાર અને તેની વિશિષ્ટતા દર્શાવી ઉપરોક્ત વિધાન ની પુષ્ટિ કરો .કોઈ પણ ફેબ્રિક નો ઉપયોગ કરી ને સમજાવો કે સૂતર એ વસ્ત્ર પર કરેલ ફીનીશિંગ ને પ્રભાવિત કરે છે.(જુઓ પાઠ 23અને 25)

પ્રશ્ન 6 . નીચે આપેલ પ્રોજેક્ટ માંથી કોઈ પણ એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો. (6)

(a) તમે ખોરાક મા પોષક તત્વોના મહત્વ વિશે વાંચ્યું છે. તેથી નીચેના પ્રશ્નો ના ઉત્તર લખો.

- 1) પોષક તત્વો ઍટલે શુ? સ્કૂલે જતા બાળકો માટે કયા કયા પોષક તત્વો અગત્ય ના છે?સ્કૂલે જતા બાળકો ના નાસ્તા ની વિધિ/ રેસિપી લખો તેમજ તે બનાવવા ની રીત જણાવો.સમજાવો કે તમારી પસંદ કરેલી રસોઈની પદ્ધતિપોષક તત્વોના સરંક્ષણમા કેવી રીતેફાયદાકારક છે?
- 2) તમે તાજફાળો અને શાકભાજી કેવી રીતેસંગ્રહિત કરશો કે જેથી પોષક તત્વોનો ઓછાં માઁછો નાશ થાય.(જુઓ પાઠ 4,7,અને 8)

b) તમે ખોરાક ના કાર્યો અને પોષક તત્વો ના સરંક્ષણ ના મહત્વ વિશે ભાણ્યા છો .
નીચેના પ્રશ્નો ના ઉત્તર આપો.

- 1) ખોરાક ના ત્રણ મહત્વ પૂર્ણ કાર્યો ની યાદી બનાવો. તમારા પરિવાર મા લગ્ન સમારોહ છે જેના માટે નાશવંત અને બિન નાશવંત અને અર્ધ નાશવંત ખાદ્ય પદાર્થો ની યાદી બનાવો,દરેક ના બે – બે ઉદાહરણ આપો.
- 2) નીચેની વાનગી બનાવવા માટે તમે કઈ પદ્ધતિ નો ઉપયોગ કરશો? પ્રક્રિયા સવિસ્તાર જણાવો.
 - ઢોલે
 - પૂરી
 - ઈડલી
 - પનીર ટિક્કા
- 3) ફાળો ની ચાટ બનાવતી વખતે પોષક તત્વોનો નાશ થતો અટકાવવા માટે તમે કઈ બે પદ્ધતિ ઓનો ઉપયોગ કરશો?(જુઓ પાઠ 4,7અને 8)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ -20
Max Marks - 20

સૂચના

- (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ગુણ તેની સામે આપેલા છે.
- (2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પૃષ્ઠ ઉપર આપનું નામ ,અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

પ્રશ્ન 1. આપેલા પ્રશ્નમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 40 60 શબ્દોમાં લખો (2)

a) મેમરી એક્સેસ મોડના સંબંધમાં ડાયરેક્ટર એક્સેસ તથા સીક્વન્સીયલ એક્સેસ મેમરી વચ્ચે તફાવત જણાવો. (જુઓ પ્રકરણ 1)

b) સોર્સ પ્રોગ્રામ તથા ઓબ્જેક્ટ પ્રોગ્રામ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો. (જુઓ પ્રકરણ 3)

પ્રશ્ન 2. આપેલા પ્રશ્નમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 40 60 શબ્દોમાં લખો . (2)

a) ટોકનને વ્યાખ્યાયિત કરો ટોકનના વિવિધ પ્રકાર જણાવો. (જુઓ પ્રકરણ 12)

b) ઓબ્જેક્ટ તથા ક્લાસ ની વ્યાખ્યાઓ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (જુઓ પ્રકરણ 12)

પ્રશ્ન 3. આપેલા પ્રશ્નમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 40- 60 શબ્દમાં લખો (2)

a) FOSS (ફ્રી અને ઓપન સોર્સ સોફ્ટવેર) ની વ્યાખ્યા આપો તથા FOSS પ્રોજેક્ટ ના ઉદાહરણો આપો. (જુઓ પ્રકરણ 11)

B) ખુલ્લા માનકો (OPEN STANDARDS) ની યાદી તૈયાર કરો તથા ઉદાહરણો આપો.

(જુઓ પ્રકરણ 11)

પ્રશ્ન 4. આપેલા પ્રશ્નમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 100 150 શબ્દમાં લખો .(4)

a) સર્વર વાસ્તવિકીકરણ વર્ચ્યુઅલાઈઝેશન તથા નેટવર્ક વાસ્તવિકકરણ વચ્ચે નો તફાવત જણાવો.
(જુઓ પ્રકરણ 26)

b) જેના માધ્યમથી ક્લાઉડ કોમ્પ્યુટિંગ ને તૈનાત કરી શકાય તે બાબતોની યાદી તૈયાર કરો.
(જુઓ પ્રકરણ 26)

પ્રશ્ન 5. આપેલા પ્રશ્નમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 100 -150 શબ્દમાં લખો. (4)

a) પ્રોજેક્ટ પ્રબંધન માટે ઉપલબ્ધ સાધનોની યાદી તૈયાર કરો. એક ઉદાહરણ આપો.
(જુઓ પ્રકરણ 27)

b) એક આંત્ર પ્રીમિયર માટે જરૂરી આવડતો ની યાદી તૈયાર કરો. (જુઓ પ્રકરણ 28)

પ્રશ્ન 6. આપેલા પ્રોજેક્ટ માંથી કોઈ એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો . (4)

a) આપેલા કમાન્ડ નું પરિણામ દર્શાવવો. (જુઓ પ્રકરણ 13)

```
(i) int a=5;
    int b=6;
    big = (a>b) ? a:b;

(ii) #include <iostream.h>
    {
        Int I,j;
        J=10;
        I=(j++ ; j +100 ; 999 + j);
        Cout<< I;
        Return 0;
    }

(iii) int m=5, n=7;
    int x, y, z;
    x=y=z=0;
    x=m++;
    y=++m;
    z=x--;
    cout<< x<<y<<z;
    or
```

b)OOP! સમજાવો વસ્તુ તથા વર્ગની વ્યાખ્યા એક ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. (જુઓ પ્રકરણ 13)

સમાજ શાસ્ત્ર

Sociology

(331)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી

TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ -20

Max Marks - 20

સૂચના

- (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ગુણ તેની સામે આપેલા છે.
- (2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પૃષ્ઠ ઉપર આપનું નામ ,અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

પ્રશ્ન . 1 આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દોમાં લખો.

(2)

- a) સમાજ શાસ્ત્ર આપણા દૈનિક જીવનમાં કઈ રીતે ઉપયોગી છે? (જૂઓ પ્રકરણ -1)
- b) સામાજિક પ્રક્રિયા વાસ્તવ માં સામાજિક ઓળખ સાથે જોડાયેલી છે. વિધાન સમજાવો. (જૂઓ પ્રકરણ -10)

પ્રશ્ન 2 આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દોમાં લખો.

(2)

- a) તમારા ગામ/સમાજ નું ઉદાહરણ લઈ સમજાવો કે સંઘર્ષ કઈ રીતે એક સામાજિક પ્રક્રિયા છે.
- b) આપે જોયું હશે કે અમુક લોકો અમુક કારણોસર એકબીજા સાથે હરીફાઈ કરે છે.ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

(જૂઓ પ્રકરણ-10)

પ્રશ્ન 3 આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દોમાં લખો.

(2)

- a) પ્રભાવશાળીસત્તાનો મુદ્દોવ્યાખ્યાયિતકરો. (જૂઓ પ્રકરણ 15)
- b) સમય ની સાથે સાથે પર્યાવરણ બદલાઈ રહ્યું છે. આ કથન ની સ્પષ્ટતા કરો. (જૂઓ પ્રકરણ-22)

પ્રશ્ન 4 આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 100-150 શબ્દોમાં લખો.

(4)

a) ભૂમિકા સંઘર્ષ (role conflict) ની અસર ઘટાડવા કે નાબૂદ કરવા માટે ની પ્રક્રિયા ને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (જૂઓ પ્રકરણ 15)

b) કઈ રીતે વિવિધતા ના આધારે અધિકારો નાં પ્રકારો વચ્ચે ભેદ સમજાવી શકાય છે? ઉદાહરણ સહિત નોંધ લખો. સ્પષ્ટ સમજાવો. (જૂઓ પ્રકરણ 9)

પ્રશ્ન 5 આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 100-150 શબ્દોમાં લખો.

(4)

a) શું આપ માનો છો કે ઐક્ય એ સાંસ્કૃતિક સંપર્ક નું પરિણામ છે. વિધાન તમારા શબ્દો માં સમજાવો.

(જૂઓ પ્રકરણ-11)

b) વિવાહ સ્વરૂપો માં અનેક પરિવર્તનો આવ્યા છે વિચારો રજૂ કરો.

(જૂઓ પ્રકરણ-

12)

પ્રશ્ન 6 આપેલા પ્રોજેક્ટ માંથી ગમે તે એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો.

(6)

a) તમારી આસપાસ માં રહેતી 10 મહિલા ઓ (ઉંમર વર્ષ 40-60 વચ્ચે) સાથે વાતચીત કરી એ બાબત નો અહેવાલ તૈયાર કરો કે કઈ રીતે વર્ષોથી ચાલી રહેલી વિવિધ સરકારો તથા સ્વૈચ્છિક સંગઠનો દ્વારા ચલાવાતી યોજનાઓ એમણે મહિલાઓ ના શૈક્ષિક, સામાજિક તથા આર્થિક વિકાસ મા પરિવર્તન આવ્યું છે? (જૂઓ પ્રકરણ-35A)

b) તમારા વિસ્તારમાં કોઈ પણ દેશ (10) પરિવારો પાસે જઈ તેમાં મુખ્ય સભ્ય (માતા-પિતા) ને સંસ્કૃતિ પર ટેલિવિઝન ની સકારાત્મક કે નકારાત્મક અસરો બાબતે ચર્ચા કરી તેના આધારે એક રીપોર્ટ તૈયાર કરો.

(જૂઓ પ્રકરણ-35B)

ચિત્ર કળા

Painting

0

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી

TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ -20

Max Marks - 20

સૂચના

- (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ગુણ તેની સામે આપેલા છે.
- (2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પૃષ્ઠ ઉપર આપનું નામ ,અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

પ્રશ્ન-૧ નીચે આપેલ પ્રશ્નો માંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર લગભગ ૪૦-૬૦ શબ્દોમાં આપો. ૨.

- (a) તમારી ચિત્રકળા ની સ્વ અધ્યયન સામગ્રી નો આધાર લઈને કોઈપણ ઈંડો ઈસ્લામિક ચિત્રકળા ના સ્થાપત્ય ની સુંદરતા/ભવ્યતા નો અભ્યાસ કરો. વ્યક્તિગત સ્વરુપે તમે ચિત્રો જોવા કે કુતુબમિનાર,ગોળ ગુંબજ અથવા તમારી આસપાસ ના સંગ્રહાલય ની અલગ-અલગ કલાકૃતિઓ નિહાળો. ત્યારબાદ તે કાર્ય ની વિશિષ્ટતા ઓ જાણવાનો પ્રયત્ન કરો તેમજ કોઈપણ બે વાસ્તુકળા ઓ વચ્ચેનો તફાવત ના ચાર-ચાર મુદ્દા લખો. (જુઓ પાઠ -૬)
- (b) લઘુચિત્ર શૈલી ના વિવિધ પક્ષીઓની આકૃતિ સાથે “ બર્ડ કોચિંગ એટ બરાન “ ચિત્ર નું અવલોકન કરો. નવું સ્વરૂપ બનાવવા માટે કેટલાંક નવા તત્વો ઉમેરી ને આકૃતિ દોરવાનો પ્રયાસ કરો આ ચિત્ર મા વપરાયેલા રંગ ને બે લીટી મા સૂચવો.(જુઓ પાઠ ૭)

પ્રશ્ન.2 નીચે આપેલ પ્રશ્નો માંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર લગભગ ૪૦-૬૦ શબ્દોમાં આપો. (૨)

- (a) જહાંગીર ના સમયગાળા નુ જહાંગીર મેડોના નું ચિત્ર પકડ્યું છે તેવું સુંદર ચિત્ર છે.આ ચિત્ર ની સુશોભિત બોર્ડર ના કાર્ય વિશે એક ફકરો લખો.(જુઓ પાઠ 7)
- (b) આગ્રા નો તાજમહેલ જુઓ તાજમહેલ નું એક પેપર મોડલ બનાવો જેમાં તેની રચના ની તમામ વિશેષતા ઓ અકબંધ /યથાવત રહે (જુઓ પાઠ 7)

પ્રશ્ન ૩.નીચે આપેલ પ્રશ્નો માંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર લગભગ ૪૦-૬૦ શબ્દોમાં આપો. (૨)

- (a) મોગલ શાસક પક્ષીઓના ચિત્ર આ ખૂબજ શોખીન હતા.મોગલ લઘુ ચિત્ર માંથી કોઈપણ ચાર ચિત્રો પસંદ કરી તેને A4 સાઈઝ ના કાર્ટોજકાગળ પર બનાવો (જુઓ પાઠ 7).
- (b) બાસોલી ના ચિત્રકારો કૃષ્ણલીલા ના કાવ્યાત્મક વર્ણનો થી આકર્ષિત થયેલા છે એવું શા માટે કહેવાય છે ? તેમજ તેઓએ તેમના ચિત્રો મા આ પ્રેમ સ્વરૂપ નો ઉપયોગ કર્યો છે .બાસોલી ચિત્રકળા નું કોઈ એક શીર્ષક જણાવો.(જુઓ પાઠ 9)

પ્રશ્ન.4. નીચે આપેલ પ્રશ્નો માંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર લગભગ ૪૦-૬૦ શબ્દોમાં આપો. (4)

- (a) તંજોર ની ચિત્રકળા કોઈ પણ અન્ય ચિત્રકળા થી ભિન્ન છે.ઉદાહરણ દ્વારા આ વિધાન સમજાવો . ડક્કન શૈલી આજુ બાજુ ના વિસ્તાર માં શાથી ખૂબજ લોકપ્રિય બની ગઈ?(જુઓ પાઠ 10)
- (b) પહાડી અને ડેક્કન ના લઘુચિત્રો ની વિશેષતા ઓ વચ્ચે ના છ તફાવત જણાવો .(જુઓ પાઠ 9અને 10)

પ્રશ્ન -5 નીચે આપેલ પ્રશ્નો માંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર લગભગ ૪૦-૬૦ શબ્દોમાં આપો. (4)

- (a) હાથેથી બનેલા કાગળ ઉપર લઘુચિત્રો કે જે આસપાસ ના વિસ્તાર માંથી મળતી સામગ્રી દ્વારા બનાવવા મા આવે છે આ સામગ્રીઓનું નિરૂપણ તમારા પાઠ્યપુસ્તક મા આપેલ

છે. હાથેથી બનેલા કાગળ બનાવવા ની પ્રક્રિયા વિસ્તાર માં જણાવો . તેમજ કોઈ એક પહાડી લઘુચિત્ર કળા વિષે જણાવો. (જુઓ પાઠ 9)

(b) ઈન્ડો ઈસ્લામિક ચિત્રકળા ના ચિત્રોની પુસ્તક અને મેગેઝિન એકત્રિત કરો . ઉદાહરણ તરીકે મહેલ , કુતુબમિનાર , ગોળ ગુંબજ , સફદર ગંજ મકબરો , હુમાયુ નો મકબરો , લાલ કિલ્લો, આગ્રાનો કિલ્લો વગેરે ઓછામાં ઓછાં 6 થી 7 કટીંગ નો ઉપયોગ કરી એક સુંદર કોલાજ બનાવો. (જુઓ પાઠ 6)

પ્રશ્ન-6 નીચેઆપેલ પ્રોજેક્ટમાંથી કોઈ પણ એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો. (6)

(a) સુંદર અગ્ર ભૂમિ, પૃષ્ઠભૂમિ અને ઓછાં મા ઓછી બે માનવ આકૃતિઓ સાથેની એક રચના દોરો. તમે કોઈ પણ વય ના પુરુષ અથવા સ્ત્રી આકૃતિ ઓનું નિરૂપણ કરી શકો છો. તમે તમારી ચિત્રકળા ના સ્ટડી મટીરીયલ્સ માંથી નિઝામુદ્દીન ઓલિયા અને અમીર ખુસરાન ની પેન્ટિંગ વિશે વિચાર કરી શકો છો. માધ્યમ વોટર કલર રહેશે. (જુઓ પાઠ 10)

(b) “ ફલકોન ઓન એ બર્ડ રેસ્ટ “ ચિત્ર ને ધ્યાન થી જુઓ. આ ઉસ્તાદ મંસૂર ના કામ નું એક ઉત્કૃષ્ટ ઉદાહરણ છે . તમારા શબ્દો મા સમજાવો. (જુઓ પાઠ 7)

The end

પર્યાવરણ વિજ્ઞાન
Environment
(333)
શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ -20
Max Marks - 20

સૂચના

- (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ગુણ તેની સામે આપેલા છે.
- (2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પૃષ્ઠ ઉપર આપનું નામ ,અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

પ્રશ્ન 1 આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દોમાં લખો.

(2)

- a) આપણે પૃથ્વી ને એક માત્ર બ્રહ્માંડમાં રહેવા યોગ્ય ગ્રહ શા માટે કહીએ છીએ? તમારા જવાબ ના સમર્થન માં ઓછામાં ઓછો બે કારણો આપો. (જૂઓ પ્રકરણ 1)
- b) ધાતુ સંરક્ષણ જ ધાતુ ઓને સમાપ્ત થતી રોકવા માટે નો એક ઉપાય છે.ઉપરોક્તઉદાહરણો ની મદદથી વિધાન ની પુષ્ટિ કરો.દૈનિક જીવનમાં આપ આ કઈ રીતે કરશો? તેનાં બે ઉદાહરણો આપો. (જૂઓ પ્રકરણ

16)

પ્રશ્ન 2 આપેલા પ્રશ્નો માંથી કોઈ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દોમાં આપો.

(2)

- a) ભાવિ પેઢીઓ માટે ભૂમિ ને સંરક્ષિત તથા સુરક્ષિત રાખવા નાં કોઈ પણ બે ઉપાયો નું વર્ણન કરો. (જૂઓ પ્રકરણ 17)
- b) વૃક્ષારોપણ પ્રાકૃતિક જંગલોનું સ્થાન ક્યારેય લઈ શકતા નથી. વિધાન ની પુષ્ટિ યોગ્ય ઉદાહરણો દ્વારા કરો. શું આપ આ વિધાન સાથે સહમત છો? (જૂઓ પ્રકરણ -7)

પ્રશ્ન 3 આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દોમાં આપો. (2)

- a) ખેતીલાયક જમીન પર આધુનિક ખેત પદ્ધતિ ની બે અસરો નું વર્ણન કરો.

(જૂઓ પ્રકરણ -20)

- b) સંસ્કૃત માં એક પ્રસિદ્ધ શ્લોક છે. સર્વે ભવન્તુ સુખિનઃ સર્વે સન્તુ નિરામયા

આ શ્લોક નાં કથન ની વ્યાખ્યા પર્યાવરણ સંરક્ષણ ના સંદર્ભ માં લખો. (જૂઓ પ્રકરણ -26)

પ્રશ્ન 4 આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 100-150શબ્દોમાં લખો. (4)

c) જો જૈવિક તથા અજૈવિક ઘટકો વચ્ચે સંતુલન ખોરવાય તો શું થશે? સ્પષ્ટ કરો.

(જૂઓ પ્રકરણ -12)

d) ભારતના ઇકો માર્ક ચિહ્ન નું ચિત્ર બનાવો.આચિહ્ન કોણ રજૂ કરે છે? આ ઇકો માર્ક નાં માધ્યમ થી શું સંદેશો આપવામાં આવે છે? (જૂઓ પ્રકરણ -22)

પ્રશ્ન 5 આપેલા પ્રશ્નો માંથી કોઈ એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 100-150 શબ્દોમાં લખો.

(4)

a) (i) ભારત માં ભરપૂર માત્રામાં વરસાદ નું પાણી ઉપલબ્ધ છે.છતાભારત તેનો ઉપયોગ યોગ્ય રીતે કરી શકતું નથી. શું આપ આ બાબત સાથે સહમત છો?તર્ક સાથે ઉત્તર આપો.

(જૂઓ પ્રકરણ 27A)

(ii) ભૂગર્ભ જળ ખેતી નાં સતત વિકાસ માટે એક મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે. આ બાબત દર્શાવવા માટે ના બે પ્રમાણ આપો. (જૂઓ પ્રકરણ 28A)

b) i) શું આપને લાગે છે કે અશ્મિ બળતણ પર્યાવરણ ક્ષય માટે જવાબદાર છે?સમર્થન જણાવો. (જૂઓ પ્રકરણ 27B)

ii) ફોટો વોલટિક કોષ કઈ રીતે વિદ્યુત નું ઉત્પાદન કરે છે? (જૂઓ પ્રકરણ 28B)

પ્રશ્ન 6 આપેલ પ્રોજેક્ટ માંથી ગમે તે એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો.

(6)

આપની આસપાસ ના પરિતંત્ર (eco system) નો સર્વે કરો તથા તેના પર સંક્ષિપ્તઅહેવાલતૈયાર કરો. જેના માટે આપે એક પરિતંત્ર (જેઆપનાઘરનીઆસપાસહોય) જાણકારી એકત્ર કરો.જેમા એક પાર્ક,એક ટેરેસ ગાર્ડન, એક નદી,એક કૃષિક્ષેત્રે,એક વન કેપછીએક એક્વેરિયમહોઇ શકે છે. તમે પાવર પોઇન્ટ પ્રેઝન્ટેશન કે પછી એક સ્કેપબુક કે ચિત્રો સાથે નો રિપોર્ટ તૈયાર કરતી વખતે આપેલી જાણકારી ઓલખો.

1) સ્થાન નું નામ (ગામ/શહેર)

2) પરિતંત્રનો પ્રકાર

a) પ્રાકૃતિકપરિતંત્ર

b) માનવ સર્જીવપરિતંત્ર

- 3) પરિતંત્રનીવિશેષતા
- 4) પરિતંત્ર નાં મુખ્યઘટક
- 5) પરિતંત્ર નાં લાભ
- 6) માનવ કાર્યોનો પ્રભાવજો કોઈ હોય તો,

b) તમારાં ઘરમાં વપરાતી ઉર્જા તેના ઉપયોગનો સર્વે, ઉર્જા ઉપયોગ તથા તેના વ્યય વિશે એક સંક્ષિપ્ત અહેવાલ તૈયાર કરવો.

આ પ્રોજેક્ટ આપને ઉર્જાનો વપરાશ, ઉર્જા સ્ત્રોત પર થતો ખર્ચ તથા ઉર્જાનો વ્યય રોકવામાં મદદ કરશે. તમે ઉપયોગ માં લેવામાં આવતા ઉર્જાનાં સાધનો, તેના ખર્ચનું સ્તર, વિવિધ ઉર્જા સંશોધનમાં થતા નુકસાન ની રીતો તથા હાનિ ને ઘટાડવા માટેનાં ઉપાય સંબંધિત માહિતી એકત્ર કરવા માટેની એક પ્રશ્નાવલી તૈયાર કરી શકો છો. તમે એકત્રિત કરેલ માહિતીનું કોષ્ટક તૈયાર કરી શકો છો અથવા આશરે ૨૦૦ શબ્દોમાં કોઈ સંક્ષિપ્ત અહેવાલ તૈયાર કરી શકો છો. તમે તમારાં ઘરમાં વપરાતા ઉપકરણોનાં ફોટોગ્રાફ/ચિત્રનો પણ ઉપયોગ કરી શકો છો. નમૂના માટે પ્રશ્નાવલી વિવરણ નીચે મુજબ છે.

- 1) નામ તથા સરનામું
- 2) તમારા ઘરમાં ઉપયોગમાં લેવાની વિવિધ પ્રકારની ઉર્જા
- 3) માસિક વિજળી બિલ કે પાછળના વિજળી બિલની નકલ
- 4) ભરેલા બિલ ની રાશી
- 5) દૈનિક જીવનમાં તમારા ઘરમાં વપરાતા વિજળી થી ચાલતા ઉપકરણોની યાદી
- 6) તમારા પરિવારના સભ્યોને ઉર્જા બચાવવા માટેના સૂચનો.

તમે બધાં જ સૂચનોને કોષ્ટકનાં સ્વરૂપ માં પણ લખી શકો છો. નમૂનાનું કોષ્ટક આ પ્રમાણે છે.

ઉર્જા ના સ્ત્રોત સંસાધન	ઉર્જા સ્ત્રોત નો ઉપયોગ કરતાં સાધનો	દરેક ઉપકરણ પર દર મહિને ખર્ચ થતી ધન રાશી

નોંધ:- તમે તમારા પર્યાવરણ વિજ્ઞાનની પુસ્તિકાના પાઠ-18 તથા 31B ની પણ મદદ લઈ શકો છો. અથવા કોઈ અન્ય સ્ત્રોતનો ઉપયોગ કરી પ્રશ્નાવલી તથા અહેવાલ તૈયાર કરી શકો છો.

જન સંચાર

Mass Communication

(335)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી

TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ -20

Max Marks - 20

સૂચના

- (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ગુણ તેની સામે આપેલા છે.
- (2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પૃષ્ઠ ઉપર આપનું નામ ,અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

પ્રશ્ન 1. આપેલા પ્રશ્નમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દોમાં લખો.

2

a) કોરોના થી સુરક્ષા તથા બચાવ સંબંધિત જાણકારી માટે એક ઉપયોગી ટેગ લાઈન લખો.

(જુઓ પ્રકરણ 17 અને 20)

b) મૌખિક સંચાર વિકસિત થયા પહેલા મનુષ્ય દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતા વિવિધ સંચાર માધ્યમોની ઓળખ આપો સંક્ષિપ્તમાં વર્ણન કરો. (જુઓ પ્રકરણ 1)

પ્રશ્ન 2. આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 40 60 શબ્દોમાં લખો

2

a) વિશ્વના તથા ભારતના સૌથી ઊંચા સ્થળ પર પ્રસારિત થતા દૈનિક સમાચાર પત્રો વિશે માહિતી મેળવો તથા તેમની પ્રસારિત થતી કુલ પત્રોની સંખ્યા તથા વર્તમાન સંપાદકો ના નામની યાદી તૈયાર કરો. (જુઓ પ્રકરણ ૫)

b) તમારી પસંદગીના એક્સેમ ચેનલ પર પ્રસારિત થતા એક રેડિયો કાર્યક્રમની સ્ક્રિપ્ટ તૈયાર કરો. (જુઓ પ્રકરણ 12)

પ્રશ્ન 3. આપેલા પ્રશ્નમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 40 60 શબ્દોમાં લખો

2

a) એક ઓનલાઇન પોર્ટલ માટે હિન્દી તથા અંગ્રેજી કે કોઈ પ્રાદેશિક ભાષામાં પ્રદૂષણની અસરો સંબંધિત એક સમાચાર લખો (જુઓ પ્રકરણ 21)

b) સ્વાસ્થ્ય જાગૃતતા અભિયાન સંબંધી કોઈપણ ચાર ફોટોગ્રાફની પસંદગી કરો તથા તેમના દ્વારા આપવામાં આવતા સંદેશ નું વર્ણન કરો. (જુઓ પ્રકરણ 25 બ)

પ્રશ્ન 4. આપેલા પ્રશ્નમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 100 150 શબ્દમાં લખો

4.

- a) ઔપચારિક તથા અનૌપચારિક સંચાર વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. જુઓ પ્રકરણ એક
- b) કેમેરા વાળા મોબાઇલ ફોન નો ઉપયોગ કરી તમારા વિસ્તારની સામાજિક સમસ્યાઓ સંબંધીત ત્રણ ફોટોગ્રાફ લો. ફોટોગ્રાફ નજીકના માધ્યમના તથા દૂરના શોર્ટની શ્રેણીમાં વિભાજીત હોવા જોઈએ ત્રણેય પ્રકારના ફોટાની પ્રિન્ટ લઈ તેના વિશે લખો. (જુઓ પ્રકરણ 26 b)

પ્રશ્ન 5. આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 100 150 શબ્દો મા લખો. (4)

- a) પ્રિન્ટ સંચાર તથા ઇલેક્ટ્રોનિક સંચાર માધ્યમોમાં તફાવત સ્પષ્ટ કરો જો પ્રકરણ પાંચ
- b) NIOS ની મહત્વપૂર્ણ વિશેષતાઓ પર પ્રકાશ પડતી જાહેરાત માટે એક સૂત્ર તૈયાર કરો .

(જુઓ પ્રકરણ 17)

પ્રશ્ન 6. આપેલા પ્રોજેક્ટ માથી ગમે તે એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો જે સંચાર ના પારંપારિક સાધનો ને દર્શાવતો હોય . આપેલા તબક્કાઓનું આકલન કરો .

ક) લોક નૃત્ય ની પૃષ્ઠભૂમી

ખ) ભારત માં લોક નૃત્ય ના પ્રકાર

ગ) સ્થાનિક સંસ્કૃતિ તથા પરંપરા પર પ્રભાવ

ઘ) સંચાર ના પ્રભાવી સાધનો ની સ્થિતિ

ડ) નિષ્કર્ષ (જુઓ પ્રકરણ 25 A અને 26A)

b) શિક્ષણ પર આધારિત કોઈ 5 ટેલીવીઝન ચેનલો ની યાદી તૈયાર કરો . બધીજ ચેનલો પર પ્રસારિત થતી શૈક્ષણિક વિગતોની સરખામણી કરી અધ્યયન કરો . (જુઓ પ્રકરણ 14)

ડેટા એન્ટ્રી ઓપરેશન

Data Entry Operation

(336)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી

TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ –20

Max Marks – 20

સૂચના

- (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ગુણ તેની સામે આપેલા છે.
- (2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પૃષ્ઠ ઉપર આપનું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

પ્રશ્ન 1. આપેલ પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દોમાં લખો. (2)

A) દિપકે STUDENT નામની એક ફાઇલ બનાવી તેને બીજા ફોલ્ડર SCHOOL ની અંદર રાખી થોડા દિવસ બાદ તે STUDENT ફાઇલ ખોલવા માંગતો હતો પરંતુ તે વખતે તે ફાઇલ નું સ્થાન ભૂલી ચૂક્યો હતો.

STUDENT ફાઇલને શોધવાનાં તબક્કાઓ(Steps) લખો. (જૂઓ પ્રકરણ -2)

B) વર્ડ પ્રોસેસર માં સમક્ષિતિજ (Horizontal) તથા સમલંબ (Vertical) સ્ક્રોલ બાર વડે તમે શું સમજો છો? (જૂઓ પ્રકરણ -3)

પ્રશ્ન 2. આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દોમાં લખો. (2)

a) કોઈ ફાઇલ કે ફોલ્ડર નું નામ બદલવા માટે ની પ્રક્રિયા નાં વિવિધ સ્ટેપ્સ ની યાદી તૈયાર કરો.

(જૂઓ પ્રકરણ -2)

b) મૂલ સેલ તથા કોપી સેલ વચ્ચે તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

(જૂઓ પ્રકરણ -6)

પ્રશ્ન 3. આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 40-60 શબ્દોમાં લખો. (2)

a) આપેલા માટે કીબોર્ડ શોર્ટકટ જણાવો. (જૂઓ પ્રકરણ 3)

બધાંજ કેપીટલ

કોલમ નાં અંતમાં જાવ.

બુલેટ યાદી લગાડવા

ફોન્ટ ફેસ.

b) સચીન અને તેની બહેન ઘરમાં જ એક જ કોમ્પ્યુટર નો ઉપયોગ કરે છે. સચીને એક ડોક્યુમેન્ટ બનાવ્યું છે તથા ડેસ્કટોપ પર NOTES નાં સ્વરૂપે સેવ કરેલું છે. તેને આ ડોક્યુમેન્ટ પોતાની બહેન તથા અન્ય વ્યક્તિઓ થી સુરક્ષિત રાખવું છે. MS વર્ડ માં તેને સુરક્ષિત કરવા માટે નાં તબક્કાઓ વર્ણવો. (જૂઓ પ્રકરણ 2)

પ્રશ્ન 4. આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 100-150 શબ્દોમાં આપો. (4)

a) MS-EXCEL ની વિશેષતા ઓ લખો.

(જૂઓ પ્રકરણ 6)

b) કોઈ પણ ડોક્યુમેન્ટ ને સુરક્ષિત કરવા માટે આપેલા પાસવર્ડ ને શોધવા માટે ના સ્ટેપ્સ લખો. (જૂઓ પ્રકરણ -2)

પ્રશ્ન 5. આપેલા પ્રશ્નો માંથી ગમે તે એક પ્રશ્ન નો ઉત્તર આશરે 100-150 શબ્દોમાં લખો. (4)

a) રીસાયકલ બીન નાં ફાયદા અને ગેરફાયદા સવિસ્તાર સમજાવો. (જૂઓ પ્રકરણ -2)

b) વર્કશીટ માં આપેલી બાબતો સમજાવવા માટે ના વિવિધ તબક્કાઓ લખો. (જૂઓ પ્રકરણ -6)

વર્કશીટ નેવિગેટ કરવા માટે. સેલ,હરોળ, સ્તંભ દાખલ કરવા માટે.

પ્રશ્ન 6 આપેલા પ્રોજેક્ટ માંથી ગમે તે એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો. (6)

a)આપેલા મુદ્દાઓ ને ધ્યાનમાં રાખી એક સ્પ્રેડ શીટ બનાવો.

સ્પ્રેડ શીટ સોફ્ટવેર માં એક નવી ફાઈલ બનાવો ઓછામાં ઓછા 15વિદ્યાર્થીઓ નાં અનુક્રમ નંબર, પહેલું નામ,અંતિમ નામ, જન્મ તારીખ, પિતા નું નામ, માતા નું નામ વગેરે જેવા ડેટા નો રેકોર્ડ તૈયાર કરો.

પહેલા બે વિદ્યાર્થીઓ માટે S001 તથા S002 સ્વરૂપ માં અનુક્રમ લખો.બાકીના વિદ્યાર્થીઓ નાં અનુક્રમ લખવા માટે ઓટોફીલ સુવિધા નો ઉપયોગ કરો.

આ વર્કશીટ ને Students.x/sn નાં નામથી સેવ કરો.

નવી વર્કશીટ માં દર્શાવ્યા મુજબ અનુક્રમે Periodical test 1 તથા Periodical test 2 નાં મથાળા હેઠળ નામ બદલો.પીરીયોડીક ટેસ્ટ 1વર્કશીટ માં કીબોર્ડ નો ઉપયોગ કરી ને વિદ્યાર્થી પ્રોફાઇલ માંથી રોલ નંબર, પ્રથમ નામ તથા અંતિમ નામ ના કોલમ માટે એક આધાર સૂચી બનાવો.પીરીયોડીક ટેસ્ટ 2વર્કશીટ માં વિદ્યાર્થી પ્રોફાઇલ માંથી રોલ નંબર, પ્રથમ નામ તથા અંતિમ નામ ના કોલમ માટે સંદર્ભ બનાવવા માઉસ નો ઉપયોગ કરો. (જૂઓ પ્રકરણ -6)

b) ડોક્યુમેન્ટ ને વાપરવાથી સુરક્ષિત કઈ રીતે રાખવા તેના તબક્કા લખો. (જૂઓ પ્રકરણ -2)

કોઈ ડોક્યુમેન્ટ ને માત્ર વાંચવા માટે (Read only) સેવ કરવું.

કોઈ ડોક્યુમેન્ટ ને સેવ કરવા માટે આપેલા પાસવર્ડ ને શોધવું.

ભૌતિક
ભૌતિકશાસ્ત્ર
(312)

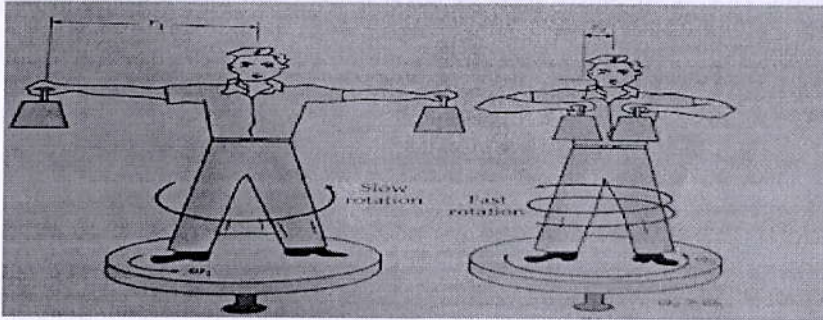
શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન -પત્ર
Tutor Marked Assignment

કુલ ગુણ: 20

- નોંધ: (i) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે માન્ય ગુણ એ જ જગ્યાએ આપવામાં આવે છે.
(ii) જવાબ પત્રકના પ્રથમ પૃષ્ઠની ટોચ પર તમારા નામ નોંધણી નંબરો, AI નામ અને વિષય લખો.

1. નીચેનામાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો જવાબ લગભગ 40 - 60 શબ્દોમાં ડીજીએ. 2
નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 40-60 શબ્દોમાં જવાબ આપો.
- (a) CGS સિસ્ટમમાં બળ ડાયનમાં વ્યક્ત થાય છે, અને SI સિસ્ટમમાં ન્યૂટનમાં વ્યક્ત થાય છે . બળની આ બે પ્રણાલીઓના એકમો વચ્ચેનો સંબંધ સ્થાપિત કરો. (પાઠ-1 જુઓ)
- (b) પૃથ્વી પર સૌર સ્થિરાંક $1.36 \times 10^3 \text{ W m}^{-2}$ છે . જો મંગળ સૂર્યથી 1.52 AU ના અંતરે છે, તો સ્ટેફનના નિયમને લાગુ કરીને મંગળ પર સૌર સ્થિરાંકની ગણતરી કરો. (પાઠ-12 જુઓ)
- 2 નીચેનામાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો જવાબ લગભગ 40-60 શબ્દોમાં આપો. 2

- (a) એક વ્યક્તિ ટર્ન ટેબલ પર તેના હાથમાં થોડું વજન લઈને ઉભો છે અને ટેબલ ધીમે ધીમે ફેરવાય છે. જ્યારે તે તેના હાથને તેની છાતી તરફ ખેંચે છે, ત્યારે તેની કોણીય ગતિ બદલાય છે. જડતાના ક્ષણના મૂલ્યમાં થતા ફેરફારને સમજાવો. કોણીય વેગ કેવી રીતે સાચવવામાં આવે છે?

(પાઠ- 7 જુઓ)

- (b) સમાંતરગ્રામના કર્ણ વેક્ટર દ્વારા આપવામાં આવે છે $3\hat{i} + \hat{j} + 2\hat{k}$ અને $\hat{i} - 3\hat{j} + 4\hat{k}$ સમાંતરગ્રામનું ક્ષેત્રફળ શોધો. (પાઠ- 2 જુઓ)

3. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 40-60 શબ્દોમાં જવાબ આપો.

2

(a) 0.50 મીટર લાંબી લોખંડની પટ્ટી અને 1.2 મીટર લાંબી તાંબાની પટ્ટી છેડેથી છેડે જોડાઈ છે. લોખંડની પટ્ટીનો એક છેડો 80° સે પર રાખવામાં આવે છે જ્યારે તાંબાની પટ્ટીના દૂરના છેડાને બરફ અને પાણીના મિશ્રણ દ્વારા 0° સે પર જાળવવામાં આવે છે. બારની બાહ્ય સપાટી લોગ કરવામાં આવે છે જેથી થર્મલ નુકસાન ન થાય. બંને બાર ગોળાકાર કોસ સેક્શન વ્યાસ 0.16m છે. થર્મલ સંતુલન સમયે ધાતુના જંકશન પર તાપમાન T_j , T_j અને ઊર્જા પ્રવાહના દરની ગણતરી કરો. આયર્નની થર્મલ વાહકતા $75 \text{ Wm}^{-1} \text{ K}^{-1}$ છે અને તાંબાની થર્મલ વાહકતા $390 \text{ Wm}^{-1} \text{ K}^{-1}$ છે
(પાઠ- 11 જુઓ)

- b) એક બાજ 50 મીટરની ઊંચાઈએ ખેતરની ઉપર ફરે છે. તે તેની નીચે સીધું ઉંદર જુએ છે અને ડાઇવ કરે છે 9.8 m/s^2 ના પ્રવેગ સાથે ઊભી રીતે .
- 1) તે જમીન પર પહોંચે તે પહેલા તે કેટલી ઝડપે મુસાફરી કરશે?
 - 2) જમીન સુધી પહોંચવામાં કેટલો સમય લાગે છે? (પાઠ- 2, 3 જુઓ)

4. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 40-60 શબ્દોમાં જવાબ આપો.

4

(a) માણસ પૃથ્વી પર 1.5 મીટર ઊંચો કૂદકો મારી શકે છે. અંદાજિત ઊંચાઈની ગણતરી કરો કે તે એવા ગ્રહ પર કૂદી શકે છે જેની ઘનતા પૃથ્વીના એક ચતુર્થાંશ છે અને જેની ત્રિજ્યા પૃથ્વીની ત્રિજ્યાના ત્રીજા ભાગની છે. (પાઠ- 5 જુઓ)

(b) વિમાનનું એન્જિન ટેકઓફ દરમિયાન 120KN નું બળ લગાવે છે. વિમાનનું વજન 40 ટન છે. ગણતરી કરો.

1) એન્જિન દ્વારા ઉત્પાદિત પ્રવેગક.

2) જો ટેકઓફ માટે ઝડપ જરૂરી હોય તો રનવેની ન્યૂનતમ લંબાઈ જરૂરી છે 60 ms^{-1} છે (પાઠ- 4 જુઓ)

5. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 40-60 શબ્દોમાં જવાબ આપો..

4

(a) સમીકરણનો ઉપયોગ કરીને

$$\text{ઝડપ} = \text{આવૃત્તિ} \times \text{તરંગલંબાઈ}$$

1) આ આવૃત્તિ સાથે રેડિયો સિગ્નલની તરંગલંબાઈની ગણતરી કરો

a) 200 kHz b) 1 MHz

2) આ તરંગલંબાઈ સાથે રેડિયો સિગ્નલની આવૃત્તિની ગણતરી કરો

a) 200 મીટર b) 10 મીમી

(પાઠ- 13 જુઓ)

(b) જ્યારે માહિતી સિગ્નલને વાહક તરંગ સાથે જોડવામાં આવે છે ત્યારે વાહક સિગ્નલનું કંપનવિસ્તાર બદલાય છે. ફિંગમાં ધ્વનિ સંકેતો પ્રસારિત કરવા માટે રચાયેલ સરળ કંપનવિસ્તાર મોડ્યુલેટેડ રેડિયો ટ્રાન્સમીટર માટે બ્લોક ડાયાગ્રામ બતાવે છે. નું કાર્ય સમજાવો

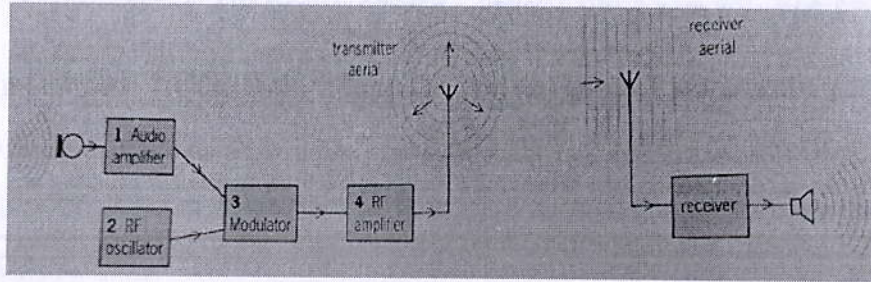
A) ઓડિયો એમ્પ્લીફાયર

B) આરએફ ઓસિલેટર

C) મોડ્યુલેટર

D) RF એમ્પ્લીફાયર

(પાઠ 30 જુઓ)

6. નીચે આપેલા બેમાંથી કોઈપણ એક પ્રોજેક્ટ કરો .

6

a) કમ્પાઉન્ડ માઈક્રોસ્કોપ એ એક ઓપ્ટિકલ સાધન છે જેનો ઉપયોગ નાની વસ્તુઓની અત્યંત વિસ્તૃત છબીઓ જોવા માટે થાય છે. કમ્પાઉન્ડ માઈક્રોસ્કોપની મેગ્નિફાઈંગ પાવરને આંખ પરની અંતિમ ઈમેજ દ્વારા આંખ પરના પદાર્થ દ્વારા સબટેન્ડ કરેલા ખૂણાના ગુણોત્તર તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવે છે. જ્યારે અંતિમ ઈમેજ અને ઓબ્જેક્ટ બંને આંખથી અલગ દ્રષ્ટિના ન્યૂનતમ અંતરે સ્થિત હોય છે , ત્યારે તેને M દ્વારા સૂચિત કરવામાં આવે છે. ગાણિતિક રીતે તેને આ રીતે લખી શકાય છે :

$M = \beta/\alpha = m_e \times m_o$ જ્યાં M બૃહદદર્શક શક્તિ છે, m_e એ આંખના લેન્સ દ્વારા ઉત્પાદિત મેગ્નિફિકેશન છે અને m_o એ ઓબ્જેક્ટિવ લેન્સ દ્વારા ઉત્પાદિત મેગ્નિફિકેશન છે. એક કમ્પાઉન્ડ માઈક્રોસ્કોપનો વિચાર કરો જેમાં ફોકલ લેન્થ 2.0 સે.મી.ના ઓબ્જેક્ટિવ લેન્સ અને 15 સે.મી.ના અંતરથી અલગ કરેલ ફોકલ લંબાઈ 6.25 સે.મી.ની આઈપીસ હોય.

(i) આંખના ટુકડાથી ઓબ્જેક્ટનું અંતર ઓળખો, જેથી અંતિમ છબી સ્પષ્ટ દ્રષ્ટિના ઓછામાં ઓછા અંતરે રચાય,

- (ii) ભાગ (A) માં વર્ણવેલ સ્થિતિ હાંસલ કરવા માટે ઓબ્જેક્ટને ઉદ્દેશ્યથી કેટલી દૂર મૂકવી જોઈએ ?
- (iii) માઈક્રોસ્કોપની બૃહદ્દર્શક શક્તિની ગણતરી કરો, ઓછામાં ઓછા વિશિષ્ટ દ્રષ્ટિના કિસ્સામાં?
- (iv) સંયોજન માઈક્રોસ્કોપના ઉદ્દેશ્ય દ્વારા રચાયેલી મધ્યવર્તી છબી જણાવો.
- (v) સંયોજન સૂક્ષ્મદર્શક યંત્રની બૃહદ્દર્શક શક્તિ વડે વધારી શકાય છે.

(પાઠ-23 જુઓ)

- b) 30 સે.મી.ની લંબાઈની સ્પ્રિંગ લો . આ સ્પ્રિંગના ઉપરના છેડાને કઠોર આધાર સાથે જોડો અને નીચલા છેડે એક પાન જોડો જેમાં અમુક નિશ્ચિત સમૂહ હોય. હવે તેને ઊભી રીતે લટકવા દો. સ્પ્રિંગને 5 સે.મી.થી ખેંચો અને છોડો જેથી તે તેની સંતુલન સ્થિતિની તુલનામાં ઉપર અને નીચે ઓસીલેટ થાય. હવે પાન ઊભી દિશામાં ઓસીલેટ કરવાનું શરૂ કરે છે.

ઓસિલેશનનો સમયગાળો અને ઓસિલેશનનો સમય શોધો સ્ટોપનો ઉપયોગ કરીને ઘડિયાળ હવે તવા પર લોખંડનું વજન મૂકી તેને ઓસીલેટ બનાવો. અવલોકનોમાંથી ઓસિલેશનના સમયની ગણતરી કરો. તમારા અવલોકનોમાંથી મેળવેલા ડેટાનો ઉપયોગ કરીને તે લોખંડના વજનની ગણતરી કરો.

(પાઠ-13 જુઓ)

રસાયણ વિજ્ઞાન

રસાયણશાસ્ત્ર

(313)

શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન-પત્ર

Tutor Marked Assignment

કુલ ગુણ: 20

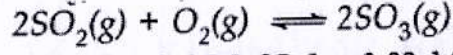
- નોંધ: (i) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ પ્રશ્નોની બાજુમાં આપવામાં આવે છે.
- (ii) ઉત્તર પુસ્તિકાનું પ્રથમ પૃષ્ઠ ઉપરની તરફ તમારી નામ , નામાંકન સંખ્યા , અભ્યાસ કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દો હું લખો .

1. નીચેનામાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો જવાબ લગભગ 40-50 શબ્દોમાં આપો. 2
- (a) પ્રશ્નમાંનું તત્વ પી-બ્લોકના ત્રીજા સમયગાળામાં હાજર છે. તેના સૌથી બહારના શેલમાં 5 ઇલેક્ટ્રોન છે. તેના જૂથની આગાહી કરો. તેની પાસે કેટલા અનપેયર્ડ ઇલેક્ટ્રોન છે. જોડી વગરના ઇલેક્ટ્રોનની સંખ્યા જણાવો. (પાઠ-3 જુઓ)
- (b) એક સંયોજન માટે સૂત્ર પ્રદાન કરો જે હકારાત્મક રીતે ચાર્જ થયેલ હોય અને એક કે જે નકારાત્મક રીતે ચાર્જ થયેલ હોય જે Ne સાથે iso ઇલેક્ટ્રોનિક હોય. (પાઠ-3 જુઓ)
2. નીચેનામાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો જવાબ લગભગ 40-50 શબ્દોમાં આપો. 2
- (a) સૌથી વધુ પેકિંગ કાર્યક્ષમતાના ક્રમમાં નીચેની જાળીઓ ગોઠવો
- (i) સરળ ઘન
- (ii) શારીરિક-કેન્દ્રિત ઘન અને
- (iii) હેક્સાગોનલ ક્લોઝ-પેકડ (પાઠ-6 જુઓ)
- (b) નીચેના દરેક સેમિકન્ડક્ટરને p-પ્રકાર અથવા n-પ્રકાર તરીકે વર્ગીકૃત કરો:
- (i) જઈ મિશ્રિત/ડોપેડ ઇન સાથે.
- (ii) B મિશ્રિત/સી સાથે ડોપેડ. (પાઠ-6 જુઓ)
3. નીચેનામાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો જવાબ લગભગ 40-50 શબ્દોમાં આપો. 2

લગભગ 40-50 શબ્દોમાં નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એકનો જવાબ આપો.

(a) જો નીચેની પ્રતિક્રિયા સમતુલામાં હોય, તો K_c ની કિંમત વ્યાખ્યાયિત કરો.

(પાઠ-11 જુઓ)

Given: $[SO_2] = 0.6 M$; $[O_2] = 0.82 M$; and $[SO_3] = 1.90 M$

(b) સંતુલન સ્થિરતાનું મૂલ્ય લખતી વખતે શુદ્ધ પ્રવાહી અને ઘન પદાર્થોને અવગણી શકાય છે, સમજાવો. (પાઠ-11 જુઓ)

4. નીચેનામાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો જવાબ લગભગ 100-150 શબ્દોમાં આપો. 4

(a) તમારા પોતાના શબ્દોમાં ઉષ્ણકટિબંધીય પ્રદૂષણનું વર્ણન કરો. (પાઠ-32 જુઓ)

(b) કાર્બન ડાયોક્સાઇડ ગેસ કરતાં કાર્બન મોનોક્સાઇડ ગેસ વધુ ખતરનાક છે. કારણ સમજાવો. (પાઠ-32 જુઓ)

5. નીચેનામાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો જવાબ લગભગ 100-150 શબ્દોમાં આપો. 4

(a) ફોથ ફ્લોટેશનનો ઉપયોગ સલ્ફાઇડ અયસ્કની સાંદ્રતા માટે થાય છે કારણ કે તે અત્યંત અસરકારક પદ્ધતિ છે. સમજાવો. (પાઠ-16 જુઓ)

(b) નીચે આપેલ મેટલ શોધ વિધિઓમાં દરેકના અંતરનિહિત સિદ્ધાંતનું વર્ણન કેજિયઃ નીચેની દરેક મેટલ રિફાઇનિંગ પદ્ધતિઓના અંતર્ગત સિદ્ધાંતનું વર્ણન કરો:

(i) ધાતુઓનું ઇલેક્ટ્રોલિટીક રિફાઇનિંગ.

(ii) ધાતુઓનું બાષ્પ તબક્કાનું શુદ્ધિકરણ. (પાઠ-16 જુઓ)

(c) નીચેનામાંથી દરેકની ભૂમિકા ઓળખો:

(i) ચાંદીના ઓરમાંથી ચાંદીના નિષ્કર્ષણમાં NaCN.

(ii) શુદ્ધ એલ્યુમિનામાંથી એલ્યુમિનિયમના નિષ્કર્ષણમાં કાયોલાઇટ. (પાઠ-16 જુઓ)

6. નીચે આપેલા બેમાંથી કોઈપણ એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો. 6

(a) વર્ગ XII ના વિદ્યાર્થીઓએ સમૂહ પ્રવાસના ભાગરૂપે નજીકના ગામની મુલાકાત લીધી.

ગ્રામીણ અને શહેરી વાતાવરણ એકબીજાથી નોંધપાત્ર રીતે અલગ છે. શહેરી વિસ્તારમાં

પ્રદૂષણનું પ્રમાણ ઘણું છે. લોકો ઉધરસ, ટાઇફોઇડ અને ડેન્ગ્યુના રોગોથી પીડાય છે પરંતુ ગ્રામીણ વિસ્તારમાં લોકો સ્વસ્થ છે. આથી ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં મોટી સંખ્યામાં વૃક્ષો છે. પર્યાવરણ સ્વચ્છ છે.

- (i) વાયુ પ્રદૂષણના મુખ્ય કારણો સમજાવો.
- (ii) પ્રાથમિક અને ગૌણ પ્રદૂષકોને ઓળખો.
- (iii) બે પાણીજન્ય રોગોના નામ આપો.
- (iv) ગ્લોબલ વોર્મિંગનું ચિત્રણ કરો.
- (v) લાલ બત્તી વખતે વાહનના એન્જિનને બંધ કરવાની સલાહ આપવામાં આવે છે, કારણ સાથે સમજાવો.
- (vi) ફોટોકેમિકલ સ્મોગ વ્યાખ્યાયિત કરો. (પાઠ-30 જુઓ)

(b) એક નામાંકિત શાળાના પ્રિન્સિપાલે નાના બાળકોમાં ડાયાબિટીસ અને ડિપ્રેશનના વધતા જતા કિસ્સાઓ જોઈને એક સેમિનારનું આયોજન કર્યું હતું જેમાં તેમણે વાલીઓ અને આચાર્યોને આમંત્રણ આપ્યું હતું. તે બધાએ શાળાઓમાં જંક ફૂડ પર પ્રતિબંધ મૂકીને અને શાળાની કેન્ટીનમાં સૂપ, લસસી અને દૂધ જેવા આરોગ્યપ્રદ નાસ્તા અને પીણાં રજૂ કરીને આ સમસ્યાનું સમાધાન કર્યું. સવારની એસેમ્બલીના ભાગ રૂપે, વિદ્યાર્થીઓએ અડધા કલાકની શારીરિક પ્રવૃત્તિમાં ભાગ લેવાની જરૂર રહેશે. છ મહિના પછી, પ્રિન્સિપાલે મોટાભાગની શાળાઓમાં આરોગ્ય સર્વેક્ષણ હાથ ધર્યું, અને જાણવા મળ્યું કે વિદ્યાર્થીઓના સ્વાસ્થ્યમાં ઘણો સુધારો થયો છે.

ઉપરોક્ત કલમ વાંચ્યા પછી નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો:-

- (i) આચાર્ય દ્વારા પ્રદર્શિત બે મૂલ્યોનું વર્ણન કરો.
- (ii) એક વિદ્યાર્થી તરીકે, તમે આ મુદ્દાની જાગૃતિ કેવી રીતે વધારી શકો છો ?
- (iii) એક ઉદાહરણની મદદથી એન્ટી-ડિપ્રેસન્ટ દવાઓ સમજાવો.
- (iv) ડાયાબિટીસના દર્દીઓ માટે મીઠાઈ બનાવવા માટે વપરાતા મીઠાણનું નામ જણાવો.

(પાઠ-30 જુઓ)

રાજકારણ વિજ્ઞાન
રાજકીય વિજ્ઞાન
(317)
શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન - પત્ર
Tutor Marked Assignment

કુલ ગુણ: 20

નોંધ : (i) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ પ્રશ્નોની બાજુમાં આપવામાં આવે છે.
(ii) જવાબ પત્રકના પ્રથમ પૃષ્ઠ પર તમારું નામ, નોંધણી નંબર, AI.

1. કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 40-60 શબ્દોમાં જવાબ આપો. 2
(A) સ્વતંત્રતાના કોઈપણ બે રક્ષકોને ઓળખો. (જુઓ પાઠ-1)
(B) રાષ્ટ્ર અને રાષ્ટ્રીયતા વચ્ચેના કોઈપણ બે ભેદ જણાવો. (જુઓ પાઠ-2)
2. કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 40-60 શબ્દોમાં જવાબ આપો. 2
(A) ભારતીય બંધારણની પ્રસ્તાવનાના કોઈપણ બે ઉદ્દેશ્યોનો ઉલ્લેખ કરો. (જુઓ પાઠ-5)
(B) મુખ્ય તકેદારી આયોગના કાર્યાલયની વિસ્તૃત મર્યાદાઓ. (જુઓ પાઠ-6)
3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો જવાબ લગભગ 40-60 શબ્દોમાં આપો. 2
(A) પ્રમાણસર પ્રતિનિધિત્વ પ્રણાલીના કોઈપણ બે ફાયદાઓની યાદી બનાવો. (જુઓ પાઠ-17)
(B) વિશ્વ બેંકના કોઈપણ બે કાર્યોનો ઉલ્લેખ કરો. (જુઓ પાઠ-32)
4. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 100-150 શબ્દોમાં જવાબ આપો. 4
(A) ભારતીય રાજકારણમાં જાતિ દ્વારા ભજવવામાં આવતી ભૂમિકા તપાસો. (જુઓ પાઠ-22)

(B) ભારતમાં હાઈકોર્ટના મૂળ અધિકારક્ષેત્રની ચર્ચા કરો.

(જુઓ પાઠ-15)

5. નીચેનામાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો જવાબ લગભગ 100-150 શબ્દોમાં આપો.

4

(A) વડા પ્રધાન કાર્યાલયના મુખ્ય કાર્યોની તપાસ કરો.

(જુઓ પાઠ-36)

(B) શીત યુદ્ધ પછીના તબક્કામાં ભારત-રશિયન સંબંધોનું વિશ્લેષણ કરો.

(જુઓ પાઠ-27)

6. નીચે આપેલ યોજનામાંથી કોઈ એક યોજના તૈયાર કરો.

6

(A) તમારા ઇલાકમાં જેમ કે 20 વ્યક્તિઓ કા પસંદ કરો, જે ભારતીય બંધારણના બંધારણ અને તેના ઉદ્દેશ્યો પર યોગ્ય રાય છે. નીચે દર્શાવેલ કોષ્ટકનો ઉપયોગ ઓળખવા અને લોકોની બંધારણીય જાગૃત્તિનો હિસાબ તમારા વિસ્તાર ચર્ચા કરો સાથે ઓછામાં ઓછું 20 વ્યક્તિઓ માં તમારા વિસ્તાર પ્રતિ ખબર તેમના અભિપ્રાયો ભારતીય બંધારણના ઉદ્દેશ્યો પર. નો ઉપયોગ કરો ટેબલ આપેલ નીચે:

ક. સં. ક . ના	વ્યક્તિનું નામ વ્યક્તિનું નામ	ભારતીય બંધારણનો હેતુ ભારતીય બંધારણનો ઉદ્દેશ્ય	ભારતીય બંધારણના ઉદ્દેશ્ય પર લોકોની પ્રતિક્રિયા ભારતીય બંધારણના ઉદ્દેશ્યો પર લોકોનો પ્રતિભાવ
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			

9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			

એકત્ર થયેલ માહિતીના આધાર પર તમે તમારી શોધ લખો .

(પાઠ-5 જુઓ)

(B) તમારી આસપાસના 20 પરિવારોનું સર્વેક્ષણ કરો અને નીચે આપેલ માહિતીના આધાર પર બે યાદી બનીએ .

(i) ભારતીય બંધારણ અનુસાર નાગરિકોની ઉપલબ્ધ યાદી મુખ્ય માનવાધિકારની .

(ii) બંધારણમાં સૂચિબદ્ધ મુખ્ય માનવ અધિકારોની અનુભૂતિમાં લોકો દ્વારા સામનો કરવામાં આવતા પડકારો .

મુખ્ય માનવાધિકારીઓની યાદી	મુખ્ય પસંદગીતિયા
મુખ્ય માનવ અધિકારોની યાદી	મુખ્ય પડકારો

આ સર્વેના આધાર પર તમારું પરિણામ લખો .

(પાઠ-25 જુઓ)

વ્યાવસાયિક અભ્યાસ
ધંધાકીય ભણતર
(319)
શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન - પત્ર
Tutor Marked Assignment

કુલ અંક - 20
મહત્તમ ગુણ: 20

સુચના : (i) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ છે દર્શાવેલ છે સામે દરેક પ્રશ્ન.

(ii) જવાબ પત્રકના પ્રથમ પૃષ્ઠની ટોચ પર તમારા નામ નોંધણી નંબરો, AI નામ અને વિષય લખો.

1. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 40-60 શબ્દોમાં જવાબ આપો .

2

(a) તમે વ્યવસાય શરૂ કરવા માંગો છો, પરંતુ તમે વ્યવસાયના જોખમ વિશે અજાણ છો. વ્યાપાર જોખમોનું કારણ બને તેવા પરિબલો વિશે વિશ્લેષણ કરો? (જુઓ પાઠ-1)

(b)"વ્યવસાય માટે સંચાર મહત્વની ભૂમિકા ભજવે છે . " સંમત અથવા અસંમત છો? તમારા દૃષ્ટિકોણને 60 થી વધુ શબ્દોમાં દર્શાવો. (જુઓ પાઠ-2)

2. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 40-60 શબ્દોમાં જવાબ આપો .

2

(a) શ્રીમતી વંશિકા આપણા દેશમાં નાનો વ્યવસાય ચલાવવા ઈચ્છે છે. તેણીને સરકાર વિશે તેમજ નાના વ્યવસાયના વિકાસ માટે આપવામાં આવતી વિવિધ સંસ્થાકીય સહાય વિશે થોડો ખ્યાલ આપો. (જુઓ પાઠ-8)

(b) શ્રી રાજ આપણા દેશમાં નાનો વ્યવસાય ચલાવવા ઈચ્છે છે. વાસ્તવિક જીવનના ઉદાહરણોની મદદથી નાના વ્યવસાય દેશના સામાજિક-આર્થિક વિકાસમાં કેવી રીતે

મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે તે સમજાવો.

(જુઓ પાઠ-

8)

3. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 40-60 શબ્દોમાં જવાબ આપો .

2

(a) યુનિટ ચલાવતા તમારા મિત્રને વધુ કર્મચારીઓ રાખવાની જરૂર છે. ક્યાં કરી શકે છે તેણી સ્ત્રોત લોકો થી?

(જુઓ પાઠ-

12)

(b) શ્રીમતી મેહવિશ બુટિક સર્વિસ ચલાવે છે, અને જરૂરિયાતો પ્રતિ નવા તેમજ હાલના કર્મચારીઓને તાલીમ આપો. તેણીને તાલીમની પદ્ધતિઓ સૂચવો કરી શકો છો કર્મચારીઓને તાલીમ આપવા માટે ઉપયોગ કરો. (જુઓ પાઠ- 12)

4. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 100-150 શબ્દોમાં જવાબ આપો .

4

(a) "XYZ" એ હકીકતથી વાકેફ છે કે વાસ્તવિક અને પ્રમાણભૂત કામગીરીની સરખામણી અન્ય સંભવિત પરિણામો તરફ દોરી શકે છે. તેને પરિસ્થિતિઓનું પરીક્ષણ કરવામાં મદદ કરો (a) સમાન (b) ધોરણ કરતા વધુ (c) ધોરણ કરતાં ઓછું (જુઓ પાઠ- 14)

(b) શ્રી અશોક પાસે એક કંપની છે અને તેની પાસે વિવિધ પ્રકારના પ્રેફરન્સ શેર ઈશ્યુ કરવાનો વિકલ્પ છે . કંપની ઈશ્યુ કરી શકે તેવા તમામ પ્રકારના પ્રેફરન્સ શેર જણાવો . (જુઓ પાઠ- 15)

5. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 100-150 શબ્દોમાં જવાબ આપો .

4

(a) શ્રી અહેમદ એક નવું એન્ટરપ્રાઇઝ સ્થાપવા માંગે છે. મોટા સાહસોને લાંબા અને મધ્યમ ગાળાની નાણાકીય તકો પ્રદાન કરતી અને પ્રદાન કરતી નાણાકીય સંસ્થા વિશે માર્ગદર્શન . (જુઓ પાઠ-

16)

(b) શ્રી XYZ એન્ટરપ્રાઇઝીસ પાસે એક દુકાન છે જે મોટા પાયે ખરીદી અથવા માલનું ઉત્પાદન કરે છે. શું તમને લાગે છે કે ગ્રાહક આ પ્રકારના સ્ટોરમાં સોદો કરી શકે છે? તમારા પોતાના મંતવ્યો જણાવો. (જુઓ પાઠ-

22)

6. કોઈપણ એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો નીચે આપેલા નીચેના પ્રોજેક્ટમાંથી

6

(a) "XYZ" એક વ્યવસાય ચલાવી રહ્યું છે, અને બજારમાં ઉત્પાદન વધારવા માંગે છે વેચાણ , તેથી તેને પ્રમોશન કરવા માટેની તમામ પદ્ધતિઓ સાથે માર્ગદર્શન આપો .

(જુઓ પાઠ- 21)

(b) સમાજમાં તમારો મિત્ર સહકારી મંડળી બનાવવા માંગે છે. તે શરૂ કરે તે પહેલાં તેને લાભો અને મર્યાદાઓને સરળ બનાવો.

(જુઓ પાઠ-

5)

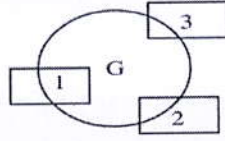
મનોવિજ્ઞાન
મનોવિજ્ઞાન
(328)
ટ્યુટર ચિહ્નિત સોંપણી
Tutor Marked Assignment

કુલ ગુણ: 20

- નોંધ: (i) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ છે પ્રશ્નોની બાજુમાં આપેલ છે.
(ii) ઉત્તર પુસ્તિકાના પૃષ્ઠ પર તમારું નામ , અનુક્રમ ક , અભ્યાસ કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

- 1 નીચેનામાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લગભગ 40-60 શબ્દોમાં આપો. 2
- (a) તમારી સ્વયં અભ્યાસ સામગ્રીમાં મુખ્ય મનોવૈજ્ઞાનિક દષ્ટિકોણ આપ્યા છે. આ દ્રષ્ટિકોણો વાંચો પછી એક નજર પસંદ કરો જે તમને સૌથી વધુ ઉપયોગી છે લાગે. યોગ્ય તર્કોથી તમારા મતને સિદ્ધ કરો. (પાઠ- 1 જુઓ)
- (b) મનોવૈજ્ઞાનિકો સંબંધિત ડેટા એકત્રિત કરવા માટે વિવિધ સાધનોનો ઉપયોગ કરે છે, જેમ કે પ્રશ્નાવલિ, અને ઇન્ટરવ્યુ શેડ્યૂલ, સાયકોમેટ્રિક પરીક્ષણો અને પ્રોજેક્ટિવ પરીક્ષણો. સાયકોમેટ્રિક પરીક્ષણો પ્રોજેક્ટિવ પરીક્ષણોથી કેવી રીતે અલગ પડે છે તે સમજાવો. (પાઠ-2 જુઓ)
2. નીચેનામાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો જવાબ લગભગ 40-60 શબ્દોમાં આપો. 2
- (a) મનુષ્ય પાસે વિવિધ ઇન્દ્રિય અંગો છે જે આપણને બાહ્ય વિશ્વમાંથી માહિતી એકત્રિત કરવામાં મદદ કરે છે. તેવી જ રીતે, જ્યારે તમે કોઈપણ પ્રકારનો ખોરાક ખાઓ છો, ત્યારે અગ્રભાગમાં કઈ ઇન્દ્રિયો કામ કરે છે? સમજાવો. (પાઠ-4 જુઓ)
- (b) તમારી એક મિત્ર, મન્યમને લાગે છે કે તેણીની યાદશક્તિ સારી છે. તેણી તેની પરીક્ષા કરવા માંગે છે મેમરી રીટેન્શનના વિવિધ પરીક્ષણો સૂચવો કે તમે કરી શકો છો મેમરી માપવા માટે ઉપયોગ કરો. (પાઠ-7 જુઓ)

3. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 40-60 શબ્દોમાં જવાબ આપો . 2
 તમારા મતે, શું આપણી ભાષા આપણી વિચાર પ્રક્રિયાને અસર કરી શકે છે? તમારા જવાબોને યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે યોગ્ય ઠેરવો. (પાઠ-8 જુઓ)
 (b) નીચેના રેખાકૃતિનો ઉપયોગ કરીને સ્પીચરમેનના જી પરિબળ સિદ્ધાંતને સમજાવો. (પાઠ- 15 જુઓ)

4. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 100-150 શબ્દોમાં જવાબ આપો. 4
 (a) બુદ્ધિના અનેક પરિબળો છે. તમારા રોજિંદા જીવનમાંથી દરેક પરિબળને ઓળખો અને ઉદાહરણો આપો. (પાઠ-15 જુઓ)
 (b) એક મનોવૈજ્ઞાનિકનું કહેવું છે કે વે મનોવિજ્ઞાનનું માનવતાવાદી દષ્ટિકોણ છે. શું તમે જાણો છો ? તર્ક સહિત તમારા જવાબને સ્પષ્ટ કરો. (પાઠ- 18 જુઓ)

5. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો લગભગ 100-150 શબ્દોમાં જવાબ આપો 4
 (a) જૂથ વિકાસના ચાર તબક્કાની ચર્ચા કરો. તમારા રોજિંદા જીવનના જૂથોમાં આમાંથી ઓછામાં ઓછા બે તબક્કાઓને ઓળખવાનો પ્રયાસ કરો. (પાઠ-21 જુઓ)
 (b) વ્યક્તિગત વિકાસ અનન્ય છે, પરંતુ વિકાસના કેટલાક સિદ્ધાંતો છે જે મનુષ્યમાં અવલોકન કરી શકાય છે. ઉદાહરણોનો ઉપયોગ કરીને વિકાસના સિદ્ધાંતોનું વર્ણન કરો. આ સિદ્ધાંતોનું મહત્વ અને આપણા વિશ્વમાં તેનો ઉપયોગ સમજાવો. (પાઠ-11 જુઓ)

6. નીચે આપેલી યોજનામાંથી કોઈ એક યોજના તૈયાર કરો. 6
 (a) તમારા કચ્છે / શહેરમાં એકતા કાર્યક્રમ યોજવામાં આવે છે . તમે આ કાર્યક્રમમાં ' સ્વાસ્થ્ય લાભ આપતાં વ્યવહાર ' વિષય પર બોલવું છે. આપેલ વિષય પર એક વિસ્તૃત ભાષણ વાંચો, જે લોકો તમારા રોજિંદા જીવનને લાગુ કરવા અને સમજવા માટે સરળ છે. (પાઠ- 25 જુઓ)

(b) આત્મ-સન્માન આત્મ સંપ્રત્યનું મૂલ્યાંકન ઘટકો છે. "આત્મ સન્માન" શબ્દોને સમજો તેમની માહિતી સાથે મળીને. તમારી માહિતીની તુલના પાઠમાં વ્યાખ્યાયિત કરેલ છે.

(પાઠ- 16 જુઓ)

